

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KKTC' DEKİ 15-18 YAŞ ARASI BADMİNTON
OYUNCULARININ SOSYO-EKONOMİK
DEĞERLENDİRİLMESİ

Aslıhan DÜVER

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA

2012

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KKTC' DEKİ 15-18 YAŞ ARASI BADMİNTON
OYUNCULARININ SOSYO-EKONOMİK
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Ashlan DÜVER

Beden Eğitimi ve Spor Programı

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Hasan SELÇUK

LEFKOŞA

2012

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü' ne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Programında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir/~~edilmemiştir~~.

Jüri Başkanı : Doç. Dr. Cevdet Tınazcı
Yakın Doğu Üniversitesi

Danışman : Doç. Dr. Hasan SELÇUK
Yakın doğu Üniversitesi

Üye : Dr. Hasan Ulaş Yavuz
Yakın Doğu Üniversitesi

ONAY :

Bu tez, Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim ve Sınav Yönetmenliği' nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İhsan ÇALIŞ

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde ki katkılarından dolayı aşağıda adı geçen kişi ve kuruluşlara içtenlikle teşekkür ederim.

Sayın Doç. Dr. Hasan Selçuk, tez danışmanım olarak araştırmanın her aşamasında katkıda bulunmuştur.

Sayın Doç. Dr. Cevdet Tınazcı, yol gösterici olarak ve istatistiklerin gerçekleştirilmesinde büyük ölçüde katkıda bulunmuştur.

Araştırmaya katılan KKTC ve Türkiye badminton sporcuların, anketlerin uygulanmasında önemli katkıda bulunmuşlardır.

Araştırmada yer alan tüm sporcular, katılımları ile araştırmanın gerçekleştirilmesini sağlamışlardır.

ÖZET

Düver, A. TÜRKİYE ve K.K.T.C' deki 15-18 Yaş Arası Badminton Oyuncularının Sosyo-Ekonomik Değerlendirmesi. Yakın Doğu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Programı, Yüksek Lisans Tezi, Lefkoşa, 2012.

Bu araştırma, Türkiye ve K.K.T.C. deki 15 – 18 yaşlar arasında badminton sporcularının sosyo – ekonomik analizleri, 40 gönüllü örnek sporcuya uygulanmış, ortaya çıkan sonuçlar yorumlanmaya çalışılmıştır. Bu araştırma açısından seçilen bu örnek grubun aile, yakın çevre, okul çevresi, eğitim ve gelir durumları, spora başlatan, devam etmelerine yol açan iç ve dış sebeplerin olumlu ve olumsuz etkileri anket yolu ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca badminton sporunun tarihsel gelişimine ve günümüzdeki durumuna da değinilmiştir. Sporda ekonomik yapının da etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan anket sonuçlarına göre, %85' inin kendilerine ait mal varlıkları olduğu gözlemlenmiştir. Dolayısıyla Türkiye ve K.K.T.C. badminton oyuncularının başarılarının, ailelerinin ekonomik düzeyleriyle ilişkisi olduğu ve kendilerine ait mal varlıkları olan sporcuların katılımlarının daha fazla olduğu söylenebilir. Bu araştırmaya katılan sporcuların %70' inin badminton sporuna başlama sebepleri okullarında tercih edilmesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla badminton sporuna yönelmede, sosyal çevrenin ve okudukları okullarda badminton sporunun tercih edilmesinin de sporcu üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan sporcuların %50' sinin badminton sporunun, okulda sosyal çevrelerinin gelişmesine yardımcı olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla badminton oyuncularının badminton sporu yapmaları, okudukları okulda sosyal çevrelerinin gelişmesine yardımcı olduğu söylenebilir.

Anahtar kelime: Badminton, elit sporcu, sosyo ekonomik yapı.

ABSTRACT

Düver, A. The Socioeconomic Assessment of Badminton Athletes Between Age 15-18 (Male-Female) in TRNC. Pyhsical Education and Sport Program in Institute of Health Sciences at Near East University, PhD Thesis, Nicosia, 2012.

Regarding this assessment, socioeconomic analysis between age 15-18 badminton athletes in TRNC and Turkey applied to 40 volunteer and tried to evalutate those results have been involved in. It is aimed to discover the family, social environment, school environment, education and finance status, cause to begin the sport, internal and external reasons to make them to keep contunue and whole positive and negative affects on these volunteers. Besides, it is mentioned about the hostorical improvement and current stituation of the badminton. Additionally, it is investigated that either the economical status has affects directly on or not. According to the survey results, it has been seen that 85% of athletes has their own assets. Therefore it is can be said that athletes of badminton in TRNC and Turkey successful strongly related with their family economical stituation and mostly athletes have their own assets attend in a wide range. It is discovered that 70% of athletes attend to the survey has begun to do badminton cause they were chosen in their high school. Thus, it is clear that there is a strong and direct affect of social environment and playing badminton in the school they studied. It can be said that badminton helps to the social status and friends get bigger of 50% of athletes attended to the survey. Regarding to all those subjects above, doing badminton can help to athletes get wider social environment in their school. It can be said that there is an powerful relation between doing badminton and the educational status of athletes's families

Keywords: Badminton, elite athlete, socioeconomic status.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xi
TABLolar DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı	3
1.2. Problem	3
1.3. Alt Problemler	4
1.4. Hipotezler	4
1.5. Araştırmanın Önemi	4
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Spora Genel Bakış	6
2.1.1. Elit Sporcu ve Elit Sporu	8
2.1.2. Kitle Sporu	9
2.2. Sosyal Yapı ve Spor	12
2.3. Ekonomik Yapı ve Spor	16
2.4. Sosyo-Ekonomik yapı ve Spor İlişkisi	22

2.5. Aile ve Spor İlişkisi	22
2.6. Eğitim ve Spor İlişkisi	24
2.7. Badminton Sporuna Genel Bakış	24
2.8. Badminton Sporunun Tarihsel Gelişimi	27
2.8.1. Dünya’ da Badmintonun Tarihçesi	27
2.8.2. Günümüzdeki ve Dünyada’ ki Durum	30
2.8.3. Türkiye’ deki Durum	31
2.8.4. Badmintonun Türkiye’ deki Yeri	33
2.9. Türkiye ve Dünya’ da Badminton Sporunun Ağırlıklı Olarak	
Uygulandığı Ülkelerde Sosyo Ekonomik Yapı	34
2.9.1. Batı Avrupa Ülkeleri	34
2.9.1.1. Avusturya	34
2.9.1.2. Almanya	34
2.9.1.3. Fransa	35
2.9.1.4. Hollanda	35
2.9.1.5. Kıbrıs Rum Kesimi	35
2.9.1.6 İngiltere	36
2.9.1.7. İspanya	36
2.9.1.8. İsviçre	37
2.9.1.9. Belçika	37
2.9.2. Doğu Avrupa-Asya Ülkeleri	37
2.9.2.1. Bulgaristan	37

2.9.2.2. Çek Cumhuriyeti	38
2.9.2.3. Kazakistan	38
2.9.2.4. Macaristan	39
2.9.2.5. Moldova	39
2.9.2.6. Rusya Federasyonu	39
2.9.2.7. Romanya	40
2.9.2.8. Slovenya	40
2.9.3. Uzak Doğu Ülkeleri	41
2.9.3.1. Çin Halk Cumhuriyeti	41
2.9.3.2. Japonya	41
2.9.4. Türkiye	42
2.9.5. KKTC' de Sporun Tarihsel Gelişimi	43
2.9.6. KKTC' de Kalkınma Planlarında Spor	44
2.9.6.1. Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor	44
2.9.6.2. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor	45
2.9.6.3. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor	45
2.9.7. KKTC' de Spor Teşkilatlanması	46
2.9.7.1. KKTC Gençlik ve Spor Bakanlığı	46
2.9.7.2. KKTC Badminton Federasyonu	46
3. GEREÇ ve YÖNTEM	47
3.1. Araştırma Grubu	47
3.2. Araştırma Modeli	47

3.3. Evren ve Örneklem	47
3.4. Veri Toplama Araçları	47
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	48
4. BULGULAR	49
5. TARTIŞMA	70
6. SONUÇ ve ÖNERİLER	73
KAYNAKLAR	76
EKLER	85

SİMGELER VE KISALTMALAR

KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
TC	Türkiye Cumhuriyeti
IBF	Uluslararası Badminton Federasyonu
WBF	Dünya Badminton Federasyonu
IOC	Olimpiyat Komitesi
TBF	Türkiye Badminton Federasyonu
USA	Amerika Birleşik Devletleri
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
cm	Santimetre

TABLOLAR

	Sayfa
Tablo 1. Türkiye' nin 1991-1998 sporcu, hakem, eğitici ve antrenör dağılımı.	32
Tablo 2. Ülkenin yıllar itibariyle demografik göstergeleri.	42
Tablo 3. Nüfusun üç ana grup itibariyle dağılımı.	42
Tablo 4.1. Araştırmaya katılan oyuncuların kardeş sayısı.	49
Tablo 4.2. Araştırmaya katılan oyuncuların babalarının meslek dağılımları.	50
Tablo 4.3. Araştırmaya katılan oyuncuların annelerinin meslek dağılımları.	50
Tablo 4.4. Araştırmaya katılan oyuncuların ailelerinin aylık gelir dağılımları.	51
Tablo 4.5. Araştırmaya katılan oyuncuların ailelerinin kendilerine ait mal varlığı.	52
Tablo 4.6. Araştırmaya katılan oyuncuların ailelerinin kendilerine ait mal varlığının ne olduğu.	52
Tablo 4.7. Araştırmaya katılan oyuncuların ailelerinde sporla ilgilenen diğer bireyler.	53
Tablo 4.8. Araştırmaya katılan oyuncuların ailelerindeki diğer bireylerin ilgilendikleri spor dalları.	54
Tablo 4.9. Araştırmaya katılan oyuncuların annelerinin öğrenim düzeyleri.	55
Tablo 4.10. Araştırmaya katılan oyuncuların babalarının öğrenim düzeyleri.	56
Tablo 4.11. Araştırmaya katılan oyuncuların ailelerinde dereceye sahip bireyler.	56
Tablo 4.12. Araştırmaya katılan oyuncuların badminton dan başka spor allarıyla ilgilenme durumları.	57
Tablo 4.13. Araştırmaya katılan oyuncuların ilgilendikleri spor dalları.	58

Sayfa

Tablo 4.14. Araştırmaya katılan oyuncuların genel çevrelerinde sporun önem derecesi.	59
Tablo 4.15. Araştırmaya katılan oyuncuların spora başlama yaşları.	59
Tablo 4.16. Araştırmaya katılan oyuncuların badminton sporuna başlama yaşları.	60
Tablo 4.17. Araştırmaya katılan oyuncuların badminton sporuna başlama nedenleri.	61
Tablo 4.18. Araştırmaya katılan oyuncuların badminton sporunu istedikleri zaman uygulama durumları.	62
Tablo 4.19. Araştırmaya katılan oyuncuların evlerinin badminton sahasına uzaklığı.	63
Tablo 4.20. Araştırmaya katılan oyuncuların badminton sporunu uygulayabilecekleri araç-gereçlere sahip olma durumu.	63
Tablo 4.21. Araştırmaya katılan oyuncuların badminton müsabakalarında şampiyonluk durumları.	64
Tablo 4.22. Araştırmaya katılan oyuncuların hangi takımda oynarken şampiyonluk aldıkları.	65
Tablo 4.23. Araştırmaya katılan oyuncuların okuldan mezun olduktan sonra badminton sporuna devam etme durumları.	65
Tablo 4.24. Araştırmaya katılan oyuncuların çevresindeki kişilerin, onları başka spor dallarına yönlendirme durumları.	66
Tablo 4.25. Araştırmaya katılan oyuncuları başka spor dalına yönlendirmeye çalışan kişiler.	67

Sayfa

Tablo 4.26. Araştırmaya katılan oyuncuların hayatlarına, badminton sporunun etki durumu.	67
Tablo 4.27. Araştırmaya katılan oyuncuların hayatlarına, badminton sporunun hangi yönde yardımcı olduğu.	68
Tablo 4.28. Araştırmaya katılan oyunculara badminton sporunun maddi getirisi.	69

1. GİRİŞ

Günümüzde sporda kazanılan başarılar, toplumun günlük hayatında ve moral olarak oldukça önemli bir değer haline gelmiştir. Her geçen gün gelişen bilim ve teknolojinin yardımıyla spordaki başarılar yenilendikçe spor sahalarında yarışan sporcu veya takımların temsil ettikleri ülkenin; teknik, eğitim, öğretim ve ekonomik standartları yarıştırılır hale gelmiştir.

Dünyada her alanda olduğu gibi spor alanında da gelişmeler çok hızlı bir şekilde devam etmektedir. Ülkeler katıldıkları uluslar arası sportif müsabakalarda en iyi dereceyi elde etmeyi veya birinci olmayı hedeflemektedirler. Her sportif branşın kendine özgü çalışma programı, kriterleri ve testleri vardır. Bir sportif yarışmada en üst seviyeye ulaşabilmek için çok zahmetli, uzun ve yorucu çalışma yapmanın yanı sıra çağın getirdiği bilimsel ve teknolojik gelişmelerin de en iyi şekilde takip edilmesi gerekmektedir. Uluslar arası yarışmalar hızla çeşitlenmekte ve hemen her ülke çok çeşitli sportif oyunlarda yarışmalara katılmaktadır. Bu sportif oyunlardan biri de badmintonudur.

Sosyal yapı, her toplumda farklı özellikler göstermektedir. Bu farklı özellikler o toplumun fiziksel, kültürel, ekonomik yapı gelişmişliğini ortaya çıkartmaktadır. Bu özellikler dünya devletlerini gelişmiş, gelişmemiş ve gelişmekte olan devletler olarak üç gruba ayırmıştır.

Erkal da, "Sosyal yapı, bir toplumun kültürel yapı ve fiziki yapı özelliklerini kapsamaktadır" (Erkal, 1992, s.49-75). diyerek bu tezimizi desteklemektedir.

Günümüzde uluslar arası yarışmalar da, gelişmişliğin göstergesi, soğuk savaş ve politik başarının ölçüsü olarak çok amaçlı fonksiyonu olan spor, doğal olarak içinde bulunduğu toplumun sosyal yapısından etkilenmekte ve gelişme sürecini buna paralel olarak sürdürmektedir.

Özellikle son yıllarda KKTC' de ve Türkiye' de badminton sporuna ilgi oldukça artmış durumdadır.

Bu araştırma kapsamı içine elit sporcu yani, ülkesini çeşitli platformlarda temsil edebilme vasfına sahip, alanının uzmanı olarak ortaya çıkan sporcular alınmıştır.

“Elit sporcu, hayatını sürekli spor faaliyetlerine göre düzenlemek zorunda olan, performans kazanmak ve sahip olduğu performansı korumak için belirli kurallara mutlak bir biçimde bağlı olan, tasarım, hayal gücü ve inisiyatifi kısıtlanmış bir beden aktivitesidir” (Gezgin, 1994, s.233-236).

Elit sporcu yaptığı sporu meslek edinmiş durumdadır. Hayatını bir spor faaliyetine göre düzenlemek durumundadır. Elit durumuna gelmiş bir sporcu performansını korumak için düzenli olarak antrenmanına, beslenmesine ve dinlenmesine dikkat etmek zorundadır. Aynı zamanda bir kulübe veya antrenöre bağımlı olarak çalışmak zorunda olduğundan, onun uyarılarına ve programlamasına bağımlı olduğu için kendi düşünce ve tasarımları ikinci planda tutulmuştur.

“Sosyal bir gruba giren bireyler ve gruplar içindeki diğer alt gruplar birbirleriyle sürekli biçimde ilişki halindedirler. Bu bakımdan bir insan grubu, sosyal ilişkilerin şebekesi olarak kabul edilebilir. Kişi ve gruplar arasındaki ilişkiler ise, bütün ile bir sisteme göre işlemekte ve bir sistemi oluşturmaktadır. Böylece toplum esasta, bir toprak üzerinde yerleşmiş insanların ilişkilerini düzenleyen, örgütlenmiş ampirik bir sosyal sistem ya da sosyal ilişkilerin sisteminden ibarettir” (Dönmezer, 1990, s.4-5).

Yukarıdan da anlaşılabacağı gibi insan doğumla, aile adı verilen bir kurumun içine girer ve zamanla bu kurumlar genişler ve büyür. İnsan da içinde bulunduğu gruplara sosyal ilişkiler çerçevesinde uyum göstermek durumundadır. Bu da bize, belirli bir toprak üzerinde yaşayan insanların örgütsel bir biçimde sosyal ilişki oluşturmaları gerekliliğini göstermektedir.

Ayrıca, “Her sosyal sistem içerisinde fonksiyonel bakımdan ona bağlı bir takım alt sistemler yer almaktadır. Hısımlık, hukuk, eğitim, din, ekonomi sistemleri gibi” (Dönmezer, 1990, s.4-5).

Anlaşıldığı üzere, sosyal sistem içerisinde alt sistemler bulunmaktadır. Bu sistemleri sosyal yapıdan ayırmamız mümkün olmasa da bilimsel açıdan bunların birbirinden ayrılarak incelenmesi sosyologlar tarafından da kabul görmüştür. Nitekim, 1901’ lerde Durkheim, sosyolojinin “müesseseleri inceleyen ilim olarak tarif edileceğini” belirtmiştir (Sezal, 1995, s.95).

Yapılan araştırmalar toplum nasıl olursa olsun, toplumsal bütünlük içerisinde hepsi bir sosyal sisteme bağlıdır. “Toplum ister çağdaş, sanayileşmiş bir Batı toplumu, ister ilkel bir Hint kabilesi ya da Avustralya adalarında yaşayan çok ilkel bir grup olsun, böyle bir sistemi oluşturur” (Dönmezer, 1990, s.4-5).

Spor da toplum yapısına çok eski çağlarda girmiş bulunmaktadır. Spor hem günümüzde, hem de geçmiş çağlarda oldukça önemli toplumsal kurumlardan birisidir.

Spor insanların yaşamında çok önemli bir yer tutmaktadır. Toplumdaki her bireyin beklentilerine beklentileri nispetinde yer vermekte ve böylece toplumsal yaşamda belirli bazı görevler üstlenmiştir (Kılıçgil, 1998, s.3-13). Toplumun spordan beklentilerini ise, medyanın yazılı ve sesli olarak günü gününe, çok geniş olarak spora yer vermesinden anlamaktayız. “Artık, dünyada olup bitenler olay yerine çok uzak yerlerde de aynı anda izlenebilmektedir” (Demir, 1998, s.9). Bu da demektir ki, böyle büyük bir toplumsal kurumun sosyal açıdan insanları etkilemesi kaçınılmazdır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, KKTC’ deki ve Türkiye’ deki 15-18 yaş arası (bay-bayan) badminton oyuncularının sosyo-ekonomik yapılarının spora etkilerinin incelenmesidir.

1.2. Problem

Türkiye ve KKTC’ deki 15-18 yaş arası badminton oyuncularının sosyo-ekonomik durumları arasında fark olacağı düşünülmektedir.

1.3. Alt Problemler

Türkiye ve KKTC’ deki badminton oyuncuların badminton sporunu seçmelerinde, sosyal ve arkadaş çevrelerinin etkisi nedir?

Oyuncuların çevresinde bulunan kişilerin spora gösterdiği önemin, oyuncuların başarıları üzerine etkileri var mıdır?

Türkiye ve KKTC’ deki badminton oyuncularının badminton sporuna başlamada, badminton sporunun okulda tercih edilmesinin etkisi var mıdır?

Türkiye ve KKTC’ deki badminton oyuncularının ailelerinin gelir düzeylerinde farklılıklar var mıdır?

Türkiye ve KKTC’ deki badminton oyuncularının ailelerinin eğitim düzeylerinin oyuncuların badminton sporunu oynamaları üzerine etkisi var mıdır?

1.4. Hipotezler

I. Sporcuların yaşları ile badminton sporuna başlama amaçlarından biri olan arkadaş etkisi olabilir.

II. Sporcuların sporla uğraşan aile bireyleriyle sporcuların spora başlama yaşları arasında etkileşim olabilir.

III. Sporcuların yeni arkadaşlar bulmak amacıyla badminton sporuna başlamaları arasında etkileşim olabilir.

IV. Sporcuların yaşadıkları yerle ailelerinin gelir düzeyleri arasında etkileşim olabilir.

V. Sporcuların badminton sporunu seçmelerinde, badminton sporunun okullarında tercih edilmesi arasında bağlantı olabilir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın amacı, tarihi çok eskilere dayanan, son yıllarda Dünya platformunda hızla geliştiği görülen ve olimpiik sporlar arasında yerini alan

badminton sporunu elit düzeyde yapan sporcuların sosyo-ekonomik profilini ortaya koymaktadır.

Bu çalışma ile badminton sporcularının aile bireylerinin eğitim durumlarının, sosyo-ekonomik yapılarının, badminton sporcularının spora başlama yaşlarında ve badminton elit sporcuların, genel çevresinin spora verdiği önemin sporda başarılarına etkisi olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma ile Türkiye’ de ve KKTC’ deki badminton sporcuların ailelerinin arasında ekonomik olarak farklılıklar olabileceği, sporcuların aile bireylerinin eğitim düzeyleri arasında farklılıklar olabileceği ve bu faktörlerin, ailelerin badminton sporuna bakış açılarına etkisi olduğu düşünülmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. SPORA GENEL BAKIŞ

Bu bölümde sporun genel özelliklerine, yapılış durum ve şekline göre ayırım yapmadan önce, tarihin başlangıcından beri var olan amacını belirtecek ve tanımlarına değinerek asıl amaca katkıda bulunacağı düşünülmüştür.

Sporun tarihsel anlamda yapılan tanımı Erkal' a göre; "Spor yarışma ve rekabet üzerine kurulmuş, savaşçı, güçleri olgunlaştıran, disiplinli bir kolektif oyun tarzıdır" şeklindedir (Erkal, 1992, s.49-75).

Tarihsel boyutu içerisinde spor, kişileri savaşa hazırlayan, kişilerin tam bir asker ve savaşçı olmasını sağlayan bir olguydu. Günümüzde ise yerini, aletli, aletsiz, ferdi ve takım faaliyetlerine bırakmıştır. Ve genel anlamda, "kültürel temas imkanlarını geliştiren, milletler arası buhranları hafifletici, milletleri birbirine yaklaştıracı bir karakter kazanmıştır. Bununla birlikte, yaşadığımız çağda, spordan milletler arası politikada siyasi etkiyi arttırıcı bir propaganda aracı olarak da faydalanılmaktadır" (Erkal, 1992, s.49-75). İşte, bu sebeple bazı sosyal bilimciler sporun soğuk savaş aracı olarak kullanıldığını ve ülkelerin politik ve siyasi olarak sporu en iyi şekilde kullanmaları gerektiğini belirtmektedirler. Günümüzde açık bir şekilde görülmektedir. Örneğin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin uluslar arası spor müsabakalarına alınmaması, olumsuz bir örnek iken, olumlu olarak ise, Olimpik Hareket amacına ulaşmıştır.

Günümüzde çeşitli spor tanımları yapılmıştır. Bunlardan bazıları ele alınarak yapılan araştırmaya işlerlik kazandırılmaya çalışılmıştır.

Doğar' a göre sporun genel anlamı, "organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak tüm kişiliğin eğitimi, genel eğitiminin tamamlayıcısı ve onun ayrılmaz bir parçası olup, amacı insanların fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişmelerine katkıda bulunmaktadır" (Doğar, 1997, s.7-83).

Özbaydar' a göre spor, "az ya da çok dakiklik, incelik isteyen beden hareketlerinin doğrudan kendisinden zevk alırken eğlendiren hatta dinlendiren ve genellikle bazı kurallara uyularak yapılan bir eylemdir. Yarışma tarzında olabilir de

olmayabilir de. Yarışma tarzında olursa, ilgiyi ve performansı artırıcı bir motivasyon da söz konusudur” (Özbaydar, 1983, s.3).

Fişek’ e göre “spor, insanın doğayla savaşırken kazandığı ana becerileri ve geliştirdiği araçlı – araçsız savaşım yöntemlerini, boş zamanındaki artışa bağlı olarak, tek tek ya da topluca, barışçı biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma için kullanmasına dayalı estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir” (Fişek, 1980, s.58).

John’ a göre “spor, rekabet ortamında yapılan, bir amaç doğrultusunda kurumsallaştırılmış davranışlardır” (John, 1974, s.119).

Mathey’ e göre “spor, sporcu olarak bir veya birden fazla insanın zaman ve yer olarak belirlenmiş bir çevrede bir hareketin gözlenebilen değişikliklerde ve seriler halinde bir amaç doğrultusunda gösterilmesini içeren organize davranışlardır” (Mathey, 1978, s.40).

Erkal’ a göre “spor, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettikleri kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız ferdi veya toplu boş zaman faaliyeti içerisinde veya tam zamanı olacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumu bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel olgudur” (Erkal, 1981, s.49-75).

Birbirine yakın aynı zamanda birbirini dışlayan spor tanımları olsa da, Gezgin’ e göre “sporu çeşitli amaç ve araçlarla yapılan, önceden belirlenmiş ve benimsenmiş kurallara farklı derecelerde olsa da uymayı gerektiren, performansı artırıcı bedensel aktivitelerdir” şeklinde tanımlanmıştır (Gezgin, 1994, s.233-236).

Gezgin ve Amman, başlangıçta hareket ve eğlenme aracı olan ve günümüzde çok kapsamlı bir sektöre dönüşen sporun tasnifini Verhaegen’ e dayanarak şöyle belirtmişlerdir :

2.1.1 – Spor önceleri sadece belirli bir sosyal kesimin boş vakit faaliyeti iken, günümüzde geniş kitlelere mal olmuştur. Batı toplumların da uzun yıllar dillerden düşmeyen “spor herkesin olmak istiyor” sloganı bunun açık bir ifadesidir.

2.1.2 – Evvelce düzensiz (organize olmayan) bir serbest faaliyet niteliğinde olan spor, zamanla organize olmuş, kurumsallaşmış ve dünya ölçeğinde bir güç haline gelmiştir.

2.1.3 – Üst paragraftaki süreçlerle spor, sadece boş vakit işi olmaktan çıkıp bir meslekler grubu niteliği kazanmıştır.

2.1.4 – Meslekleşmenin doğal bir sonucu olarak spor, para getirmeyen ve gerektirmeyen bir etkinlik olmaktan çıkarak endüstriyelleşmiş ve bir ticari meta niteliğine bürünmüştür.

Yukarıdaki bu görüşten de anlayacağımız gibi, spor olgusu tarihsel süreç içerisinde tanım ve kapsamlı olarak Elit ve Kitle Spor olarak ayrılmıştır (Açıkada, 1994, s.66).

2.1.1. Elit Sporcu ve Elit Spor

Elit, kelime anlamı üst düzey demektir. Elit sporcu, üst düzey sporcu demektir. Elit sporcu, amatör olarak spor yapan bir sporcudan görünüş itibarıyla farklı olmasa bile yaşantısı, davranışı, o alanda çalışma tempo ve sistemi farklılıklar göstermektedir. Elit sporcu ile normal insan arasındaki fark ise, bariz olarak hemen anlaşılabilmektedir. Elit sporcunun bağlı olduğu bazı kriterler vardır:

Elit sporcunun, yaptığı spor artık onun mesleğidir. O, meslek alanında kendini yetiştirmiş, meslek içi, meslek dışı bütün zamanını düzene koymuştur. Çalışan insanın çalışma saat ve şekli ne ise onun da odur. Çalışan normal insanlardan tek farkı meslek dışı zamanda da mesleğine uygun yaşamak ve davranmak zorundadır.

Elit sporcunun mesleği bu alan olduğu için, maddi anlamda geçimini bu alandan sağlayan ve gelecek için de karamsar olmayan kişi olması gerekir.

Elit sporun herkese açık olmamasının nedeni belirli bir performans gerektirmesidir. Bu performansı da elit sporcu sağlayabildiği için elit spor yapabilmektedir. Elit sporcuya bazen zirve sporcusu da denilmektedir, nedeni ise, yaptıkları işin en tepede olması anlamını taşımasıdır. Spor yapmayan bir insanın

sporculuk açısından zirvede olması nasıl mümkün değilse, her spor yapanın da aynı oranda zirvede olması mümkün değildir (Kılıcıgil, 1998, s.3-13).

Üst düzeyde spor yapabilmek her sporcunun ideali olsa da bu bir mücadeledir. Bu mücadele içerisinde en iyi çalışan, sabreden kişiler ihtiyaçlar ve kabiliyetleri nispetinde hedeflenen noktaya ulaşabilirler. Çünkü, elit spor, elit sporcular arasında en iyi olanların bulunduğu noktadır. Artık bu aşamada kondisyon eksiklikleri, motorik özelliklerin yetersizliği ve psiko-sosyal arızalar elit sporcunun yedek kalmasını ve sonunda kadro dışı kalmasını gerektirebilmektedir. Yani, en iyilerin olduğu yerde iyiler, iyilerin olduğu yerde ise kötüler barınamaz prensibi burada işlerliğini kazanmaktadır.

Ülkesini uluslar arası platformda temsil edebilecek düzeydeki sporcular da elit sporculardır. Yine, burada elit sporcular içerisinde en üst düzeyde olanlar, kendi alan ve dallarına bağlı olarak ülkesini temsil etme hakkına ulaşabilirler. Burada da başarılarla göre maddi ve manevi olarak doyum söz konusudur.

2.1.2. Kitle Spor

Kitle sporunun ana hedefi her yaştaki ve durumdaki insanın spor yapmasını sağlamaktır. 1924 ve 1961 anayasalarında yer bulamayan spor, 1982 anayasasında nihayet yerini bulmuştur.

1982 anayasası, 58. ve 59. maddelerinde gençlik ve sporla ilgili iki hüküm bulunmaktadır. Gençliğin korunması başlıklı ilk hüküm devlete, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri alışkanlıklardan ve cehaletten korunmak için gerekli tedbirleri almakla, sporun geliştirilmesi başlıklı ikinci hüküm ise; her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler almak ve başarılı sporcuyu korumak yükümlülükleri verilmiştir.

Yukarıdan da anlaşılacağı üzere halkı spora teşvik etmek devletin bir görevidir. Öte yandan anayasanın 5. maddesi, temel amaç ve görevlerin yerine getirilmesinde devleti, “spor kurum ve fonksiyonlarını işletmek ve ülke düzeyinde yaygınlaşmasını sağlamak mecburiyetindedir” (Erkal, 1992, s.49-75) demektedir.

Sporun kitlelere yaygınlaştırılması amacını Türkiye’ den örnek vererek açıklayacak olursak, “semt spor sahalarının yaygınlaştırılması, kitle sporunun ülke genelinde yaygınlaştırılması, amatör sporun geliştirilmesi ve desteklenmesi profesyonel spor dallarına ağırlık verilmesinin yanında evrensel sporların da geliştirilmesi, spor elemanlarının ve sporcuların sosyal güvenlik kapsamına alınması, eğitim kurumlarında sporun geliştirilmesi, mevcut spor tesislerinden herkesin yararlanabilmesi, spor kulüplerinin birkaç dalda birden faaliyet göstermesi, bölgelere göre öncelikli spor dallarının tespit edilerek buna göre spor yatırımlarının yapılabilmesi, olimpiik spor dallarının yaygınlaştırılması, özürllülerin spora katılımının sağlanması, spor sağlığı dallarında elemanların yetiştirilmesi, belli bir sayıda eleman çalıştıran kurumların spor malzemelerinin ülkemizde yapımı için gerekli teşvikin sağlanması üniversitelerde sporla ilgili ihtisas programlarının açılması ve spor elemanı sağlamak için spor bölümlerine yer verilmesi konularını görmek mümkündür” (Aybeniz, 1997, 2.Spor Bilimleri Kongresi).

Buradan da anlaşılacağı gibi, asıl hedef kitle sporunun teşvikidir. Ayrıca, ‘sporun geliştirilmesi’ hükmündeki anayasanın 59. maddesi de, devletin her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri almasını, sporun kitlelere yayılmasını teşvik etmesini ve başarılı sporcuyu korumasını öngörmektedir (T. C. Anayasası, 1982, madde 59).

Kitle sporuna aynı zamanda herkes için sporda diyebiliriz. “Bu fikir 1966 yılında Avrupa topluluğu Kültürel İşbirliği Konseyince ortaya atılmıştır ve yaygınlaştırılmıştır” (Kılıcıl, 1998, s.3-13).

Bu konuda önderlik yapan Norveç’ te 1969 yılında uluslar arası düzeyde bir sempozyum düzenlenmiştir (Amman, 1994, s.233-236).

Herkes için spor, devletler için bir spor politikası olduğu gibi, insanlar için de bir yaşam felsefesi olması gerekmektedir. Bütünıyla insan sağlığının korunması (fiziki ve ruhi) ve insanların performanslarının artması bu sayede gerçekleşmektedir.

Kitle sporu, insanların bizzat spor faaliyetlerine katılmasını önermektedir. Halen, geri kalmış toplumlarda seyircilik, kitle sporuna katılım gibi görülmektedir. Kitle sporunun da, elit spor gibi olmasa bile düzenli ve bilinçli olarak yapılması

gerekmekle birlikte, başlama yaşı ve bitirme yaşı söz konusu değildir. Çünkü, sağlıklı ve dinç kalabilmek için yapılmaktadır. Örneğin; insanların düzenli olarak, her sabah kalkıp belirli bir süre yürümeleri ve gelip duşlarını alıp kahvaltılarını yaparak güne başlamaları gibi. Ama, elit sporda bir başlama yaşı ve performansına göre bırakma yaşı mevzubahistir. Çünkü, burada üst düzeyde yarışma söz konusudur. Buna bağlı olarak da belirli bir gelir elde edilmektedir. Elit sporda sporcudan başarıya yönelik bir verim beklenmektedir. Kitle sporunda ise, kişinin kendi ve toplum açısından sağlıklı olması ve dinç kalabilmesi verimliliğini arttırmaktadır. “Dieckert’ in özlü ifadesiyle kitle sporunda insanlar, elit sporunda sonuçlar önem taşır”(Gezgin, 1994, s.233-236).

Keten’ e göre, “belirli ölçülerle, toplumun hemen her yaş kademesinde yaygın olarak yapılmasına beden eğitimi ve spor faaliyetlerine Kitle Sporuna” denir (Keten, 1974, s.19-20).

Atatürk; “Her ulus çocuklarının sıhhatli ve gürbüz olmaları için yaşadıkları bölgenin sıhhi şartlarını temin etmek, devlet halinde bulunan siyasi teşekküllerin en birinci vazifesidir. Ondan sonra en küçük yaştan en son yaşa, yani insan ömrünün vasatı süresince derece derece beden faaliyeti önemli yer tutar. Müspet bilimlerin temellerine dayanan, güzel sanatları seven, fikir terbiyesinde olduğu kadar beden terbiyesinde de kabiliyeti artmış ve yükselmiş olan bahtiyar, kuvvetli bir nesil yetiştirmek ana siyasetimizin açık gayesidir” (San, 1981, s.22) demektedir.

Kitle sporu insanların sağlıklarının korunmasına, üretimi arttırmalarına, sporun değer ve önemini bilmesi ile beraber elit sporcu sayısının artmasına dolaylı olarak katkıda bulunmaktadır. “Bu noktadan yola çıkan pek çok ülke gibi A.B.D.’ de de 20 – 30 milyon insanın yaşam biçimlerine düzenli olarak koşmayı yerleştirdikleri gözlemlenmektedir” (Koruç, 1991, s.115-116).

Elit spor, üst düzeyde yarışmacılıktır, tam gün çalışmayı gerektirir ve bir kültür ögesi olarak değerlendirilir (Demirbolat, 1988, s.35-43).

Kısaca yapılan açıklamalar ve örnekler, kitle sporuyla elit sporunun birbirinden ayrı tanımlar olduğunu, “Ulusal liglerde oynayan, aktif lisanslı, meslek olarak sporu icra eden, maddi kazanç sağlayan, yüksek performans sahibi, yarışmacı

ve sporu boş zaman kavramının dışında yapan sporcular, elit sporcu” olarak tanımlanmaktadır (Kılıcıgil, 1998, s.3-13).

2.2. SOSYAL YAPI VE SPOR

“Sosyal yapı, bir toplumun kültürel yapı ve fiziki yapı yerleşme, barınma vb. özelliklerini kapsamaktadır. Kültürel yapı özellikleri, yaşama tarzıyla ilgili değer hükümlerini örf ve adetleri, aileyi, dil ve dini hayatı içine almaktadır” (Erkal, 1992, s.49-75).

Kültürel yapı, toplumun yaşama tarzı, buna bağlı olarak dinini, örf ve adetlerini, aile yapısını, dilini içine almaktadır.

Fiziki yapı, nüfus, yerleşim, barınma, sanayi ekonomi ve eğitim yapılarının özelliklerini kapsamaktadır

Sosyal yapı her toplumda farklı özellikler göstermektedir. Bu farklı özellikler o toplumun fiziksel ve kültürel yapı gelişmişliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu özellikler dünya devletlerini gelişmiş, gelişmemiş ve gelişmekte olan devletler olarak üç sınıfa ayırmaktadır.

Günümüzde, uluslar arası yarışmalarda gelişmişliğin göstergesi, soğuk savaş aracı ve politik başarının ölçüsü olarak da çok amaçlı fonksiyonu olan spor, doğal olarak içinde bulunduğu toplumun sosyal yapısından etkilenmekte ve gelişme sürecini buna paralel olarak devam ettirmektedir.

Bu sebeptendir ki, ekonomi de sosyal yapı içerisinde yer almaktadır. Burada bilimsel yaklaşımla konuya açıklık getirmek amacıyla sosyo-ekonomik tanımları ayrı ayrı ele alınmıştır. Asıl hedef sosyal yapıdır. Sosyal yapı içerisinde, sporu etkileyebilecek en önemli unsurlar; Nüfus yapı özellikleri, ekonomik yapı özellikleri, yerleşim ve sanayi, eğitim yapı özellikleri ve kültürel yapı özellikleridir.

Yukarıda belirtilen, sosyal yapı özellikleri, insanların sporu nasıl ve hangi şartlarda yapmaları gerektiğini belirleyen unsurlardır. Bununla birlikte, ülkenin gelişmişlik seviyesi de en büyük etkidir. Örneğin; ülke nüfusunun % 60' ının genç

nüfus olduğunu ve bu genç nüfusun spor potansiyeli açısından önemli olduğu varsayılırken, ülkenin gelişmişlik durumu göz ardı edilirse hiçbir sonuç alınamayacağı ortadır.

Sosyal gelişme sürecini tamamlamış ülkeler kurumsal ihtiyaçlarını da tam olarak karşılamış ülkelerdir. Böyle ülkelerde gençler istihdam edilmiş, spor faaliyetleri de kurumsal ihtiyaçlar olarak ele alınarak spora gereken önem verilmiştir. Bu nedenle sosyal bir faaliyet olan spor, gençler tarafından sağlık için bir araç olarak görülmekte ve dolaysız olarak da kitle sporunda istenilen amaca ulaşılabilmektedir.

Bilinçli genç nüfus aynı zamanda elit spor için gerekli alt yapıyı da oluşturacaktır. Gelişmemiş ülkelerde ise, nüfusun ancak belirli bir bölümü o ülkenin spor nimetlerinden faydalanacaktır.

“Şehirleşme ve sanayileşme, sportif faaliyetler üzerinde doğrudan ve dolaylı olarak etkili olmaktadır. Şehirleşme ve sanayileşme ile sportif faaliyetlerin gelişmesi arasında paralellik vardır” (Erkal, 1992, s.49-75).

Sanayi toplumlarında yerleşim kırsal kesimden şehirlere doğru olmaktadır. Daha iyi iş, daha sonra sosyal hayat yaşamak için şehre doğru yapılan yoğun göç, beraberinde çarpık ve sağlıksız şehirleşmeyi getirmektedir. Bu durum gecekondulaşmalar, mahalleleri dediğimiz alt yapıdan, sağlık hizmetlerinden, eğitim kurumlarından yoksun sağlıksız ortamları doğurmaktadır.

Bu tür yerleşim yerlerinde insanların yaşaması için zorunlu ihtiyaçlar giderilemezken spor ihtiyaçları için gerekli olan ortamın sağlanması en son düşünülen sorun olmaktadır. Burada yaşayan gençlik, spor alanı olarak sokaktan başka bir yer bulamamaktadır.

Ama yine de, “İnsan organizması da bedensel ve ruhsal olarak sürekli bir değişim içerisinde. Denge ve düzeni böylece sürdürür. Doğal ortamda ortaya çıkan değişim, denge ve düzen doğayla sürekli iletişim ve etkileşim içinde olan insana yansır. İnsanın bedensel ve ruhsal yaşantısında, değişmeye, buna bağlı olarak ortaya çıkan denge ve düzeni sağlayan yapıları, işlevleri harekete geçirir. Böylece,

sürekli değişimle doğal ortama uyum sağlayan insan denge düzen içinde yaşamını sürdürür” (Özcan, 1992, s.76).

Yukarıdan da anlaşılacağı gibi, insan her ortama imkanları nispetinde uyum sağlayabilir. Örneğin, birçok üst düzey futbol yıldızının gecekondu mahallelerinden çıktığını hepimiz bilmekteyiz. Yine de, birçok yıldız olabilecek kişilerin de sönüp gittiği ortadadır.

Sosyal yapı içerisinde eğitimin yeri de unutulmamalıdır. Eğitim, genel anlamıyla yetişkin nesiller tarafından sosyal hayata hazır olmayan nesiller üzerinde uygulanan bir işlemdir (Erkal, 1992, s.49-72).

“Eğitim, çocuğun saadetini geliştirmeyi, hissi olmayan ve imkansız görünmeyen, pratik ve erişilebilir, zengin bir heyecan hayatını asıl gaye olarak bilmektedir. Okullar intibaksızlığı önlemek, çocukluk ve gençliği, hayatın en mesut ve zevkli bir devresi haline getirmek için diğer sosyal müesseselerle işbirliği yapacaktır. Bunun neticesi olarak, beden sağlığı yönünden büyük faydalar sağlayacaktır” (Pressey, 1989, s.257).

Eğitimde faydalanılan girdiler farklı vasıf ve kabiliyette insan yetiştirerek sosyal ve ekonomik kalkınma için gerekli olan insan gücü sorununun çözümüne yardımcı olmaktadır. Son yıllarda, gerek iktisatçılar, gerek diğer sosyal bilimciler eğitimin ekonomik kalkınmaya katkısı üzerinde birleşmişlerdir (Erkal, 1992,s.49-72).

İşte, bir sosyal olay olan spor da, eğitimin bir parçasıdır. Spor, zeka ve ihtimaller oyunu olduğuna göre, spor eğitiminin gayesi de fertlerin psikolojik, fizyolojik olarak sosyal hayata hazırlanmalarını sağlamaktır.

İnsan hazır olmayan ham kabiliyetlerle dünyaya geldiği için, hayatının sonuna kadar bir öğrenci, bir çırak olarak kalıyor. Bunun için, insanın eğitime, eğitilmeye ihtiyacı vardır (Mengüşoğlu, 1971,s.42).

İnsan kendi kabiliyetlerini kendi kendine geliştirme yeteneğine sahip değildir. Onun için insanın eğitime muhakkak ihtiyacı vardır (Bayraklı, 1982,s.18).

“İçtimai teşekkülde ve değişmelerde, ekonomik hayatta, medeniyetlerin gidişinde, dinin rolünü belirten, bazen ona olağanüstü yer veren teoriler mevcuttur” (Sezen, 1987,s.223).

“Bunlara göre, insan davranışını, gidişini, sosyal değişmeleri tayin eden inançlardır. Yeni bir din, yeni fikirler meydana getirir. Yeni fikirler, yeni bir sosyal teşkilat oluşturur. Din, en çok hayati enerji verir. Din olmasaydı dünya, ferdi rahatlığın getirdiği ölü noktaya dönüşmüş dünya olurdu. Bir kavmin ilerlemesi, dinde ilerlemesiyle belirtilmiştir. Dinin kuvveti, fertleri ortak bir hayata, kendilerini feda etmeye götürür. Bu sayede cemiyet hayatta kalma şansına malik olur. Din ne kadar kuvvetliyse, ortak hayat o kadar kuvvetli olur” (Sezen, 1990,s.223).

“İktisadi hayatın da zihniyeti, sistemin tayin edici rolü, dinden gelir. Bir iktisadi hayattan önce, onun şartlarını hazırlayan bir ahlak, bir de zihniyet esası gerekir ki bu şartları dinler hazırlamıştır” (Sorokin, 1974,s.60).

Yukarıdan da anlaşılacağı gibi, dinin (inançların), sosyal yapı içerisindeki yeri tartışmasız çok önemlidir. Buna bağlı olarak da sportif faaliyetlerin yürütülmesinde din faktörü oldukça önemli bir rol üstlenmektedir.

Sosyal yapı içerisinde, kültürel yapının da spora etkisi unutulmamalıdır. “Günümüzde bir toplumun yaptığı, yarattığı her şey o toplumun kültürü olarak görülmektedir. Daha açık bir ifadeyle, bir toplumun yaşamak ve çevresini düzenlemek için yarattığı ve eğitim yolu ile eski kuşaklardan aldığı her şey onun kültürüdür” (Erdem, 1982,s.161).

“Bizde kültür denince, çoğu zaman sadece bir toplumun yeni büyük bir topluluğun ya da bir ulusun bilim, sanat, ahlak, din, hukuk, gelenek, görenek, ideoloji gibi psikolojik toplumsal yapısını meydana getiren öğelerin toplamı akla gelir. Bu yanlış bir anlayış değilse de eksiktir. Çünkü, büyüklüğü ne olursa olsun, her insan grubu ve zümresinin kendi çapında bir kültürü vardır. Hatta, sadece aile ve her türlü kuruluşlar gibi devamlı olan işbirliği sistemlerinin değil geçici nitelikte olan grupların da kültüründen söz edilebilir” (Tosun, 1990, Yönetim ve işletme politikası).

“Kültür usulle yapılamayan, hem de taklitle başka milletlerden alınamayan duygulardır” (Güngör, 1989,s.12).

Bütün bu tanımlara bakarak, toplumları, grupları oluşturan insanların kendi kültürleri olduğu, buna istinaden, o toplum ve grubun spor alanında da, o kültür ile yer alacağı düşünülmektedir.

Sportif açıdan da, kültürel yapıyla uyuşan sporların alınması ve bu dallarda çalışılması artık günümüz toplumunda yeterli kalmamaktadır. Bu sebeptendir ki, değişik sportif dallarda, değişik kültürlerden insanlar bir araya gelmektedir.

Sonuç olarak, sosyal yapı özellikleri, her toplumda kendine özgü spor dallarının doğmasına neden olmuştur.

Sosyal yapı özelliklerinden fiziki yapı gelişmişliği, dolaylı olarak spordaki başarıyı arttırırken, günümüz toplumunda spordaki başarı, sosyal yapı gelişmişliğinin göstergesi halini almıştır.

Sosyal yapı içindeki kültürel yapı, zaman içerisinde spordan olumlu ya da olumsuz etkilenmiştir.

2.3. EKONOMİK YAPI VE SPOR

Günümüzde ekonomik gelişmenin sosyal gelişme ile bir ilişkisi olduğu, ekonomik gelişmenin sosyal ihtiyaçlar yarattığı ve sosyal gelişme olmadan ekonomik kalkınmanın yeter seviyede gerçekleşmeyeceği bir gerçektir. Şüphesiz, sosyal kalkınmanın gerçekleşmesinde de sosyal hedeflerin ve politikaların tespit edilmesinin önemli bir rolü vardır. Bu görünüş çerçevesinde, sosyal hizmetler içinde yer alan ve toplum hayatında diğer sektör ve alt sektörlerle dikey ve yatay ilişkisi olan sporun bir kalkınma aracı olarak kullanılmasının gereği ve yapabileceği etkiler kendiliğinden ortaya çıkmış durumdadır (Sezer, 1998,s.18).

“Ülke ekonomisinin durumu, spor için ayrılabilir ekonomik kaynakları sınırlandırabildiği gibi, aynı zamanda arttırabilir” (Erkal, 1992, s.49-75). Örneğin, spor malzemesi üreten ve spor mal ve hizmetlerini satan işletmelerin yaşaması ve

gelişmesi, ürettiği mal ve hizmeti tatmin edici bir fiyatla arz ve talebe bağlıdır (Tosun, 1992,s.126). Bu arz ve talepte fertlerin sosyo-ekonomik yapılarına bağlı olarak değişkenlik arz etmektedir. Bu arz ve talebi karşılayacak ihtiyaçların oluşması ve bunların ekonomik açıdan çözülememesi durumunda Aybeniz ve ark. (Aybeniz, 1995,2.Spor Bilimleri Kongresi), artan nüfus nedeniyle yeterli olamayan spor tesisi, malzemesi, spor elemanı sıkıntısıyla karşı karşıya kalınacağını, bunun da elit düzeyde spor yapmayı ve ülkenin temsil edilmesini etkileyeceğini belirtmişlerdir.

“Bir toplumun sosyo-ekonomik gelişmesinin en sağlam göstergelerinden biri; o ülkede, toplam hasılanın sektörel dağılımından çok, aktif nüfusunun sektörler itibariyle dağılımıdır. Çünkü, üretim değerleri sabit fiyatlarla hesaplanırsa bile, belli bir taban yıla göre hesaplanmış başka bir seriye geçtikçe, uzun dönemde, fiyat artışları (enflasyon) üretimin sektörel dağılımını etkileyecektir. Bundan dolayıdır ki, iktisadi kalkınma performansımızı değerlendirirken, işgücünün sektörel dağılımı kıstasına incelik tanımamızda faydalar vardır” (Dura, 1990, s.69-70).

Yukarıdan da anlayacağımız gibi,toplumsal gelişme sağlanırken tarım toplumundan sanayiye ve oradan da hizmet sektörüne geçiş bir zaman ve paralellik istemektedir. Bu geçiş sağlıklı olmazsa, ekonomik yönden büyük olumsuzluklar oluşturur. Örneğin, Türkiye’ de spor sektöründe hizmet olarak bir patlama yaşansa da, spor sanayinin gelişmemiş olması, spor malzemelerinin ithal edilmesini ve buna bağlı olarak mali alım güçlüklerini ortaya çıkarmaktadır. Buna rağmen bu geçiş sağlam bir şekilde gerçekleştiren ekonomik açıdan istikrarı yakalamış, “dünyanın ekonomik güçleri ulusal sınırlar boyunca dalga dalga kabararak, daha fazla demokrasi, daha fazla özgürlük, daha fazla dış ticaret, daha çok sayıda olanak ve bolluk bulmaktadır” (Naisbitt, 1990, s.18). Bu ekonomik rahatlık sonrası, boş zaman ve gelir düzeyinin fazla olması bu toplumlardaki insanları sosyal faaliyetlere itecektir. Bu sosyal faaliyetler içerisinde spor da önemli bir yer tutmaktadır.

Bir toplumun ekonomik yapısı ne kadar düşük olursa olsun, o toplumu meydana getiren fertlerin özellikle gençlerin sağlıklı bir şekilde yetiştirilmesi hükümet politikası olmalıdır. Kamusal imkanlardan bu fertler çeşitli şekillerde yararlandırılmalıdır (Bostancı, 1990, s.95), “Şüphesiz her cemiyet geleceğini teslim edeceği kuşakların yetişme biçimi, dünya görüşü ve idealleriyle ilgilenir. Ancak

cemiyet sosyal ve iktisadi manada hızlı değişimlerle karşı karşıya bulunuyorsa, böyle zamanlarda gençliğe yönelik bu ilgi ve dikkat daha da artar” demektedir.

Yine ekonomik yapının bir göstergesi olan ulaşım ve haberleşme ağı da spor yapısı için önemli yer tutmaktadır. “Hızlı ulaşırma imkanları ve kitle haberleşme kolaylıkları, bilhassa coğrafi farklılıklardan ve köy ile şehir arasındaki tezattan doğan çeşitli alt kültürleri azaltıp,hafifletir” (Sezal, 1995, s.95).

Bu sebeptendir ki, kitle iletişim ağı ve ulaşırma ağının gelişmiş olması kişilerin sporun anlam ve önemini anlamasına ve bu olanların kolaylıkla ulaşılabilir olmasına imkan sağlamaktadır. Zaten asıl amaç insanları kitlesele spora teşvik edebilmektedir. Bu da, kitle iletişim araçlarıyla mümkün olmakta ve fertlerin ilgiyle yapabileceği sportif alanlarda uğraşabilmeleri için yönlendirici olacaktır.

Gelir seviyesinin yüksekliği, kişi başına düşen gelirin yüksekliği, refah seviyesinin yüksekliği demektir. Refah seviyesinin yüksekliği tamamen ekonomik gelişmeye bağlı olmakla birlikte sosyal faaliyetlere aktif olarak katılabilmeleri için en önemli unsuru oluşturmaktadır. Refah seviyesinin yüksek olması tek başına sporun gelişmesini sağlayamaz, ancak bu eğitim ve spor bilincinin yerleştirilmesiyle başarılı olunabilir. Gelir seviyesinin yüksek olması bireye spor araç, gereç ve malzemelerin temini için olumlu rol oynar. Bu tür faaliyetler için gerekli olan malzemelerin temininde elbette ki alım gücü gereklidir. Bunların yanı sıra refah düzeyinin yüksek olması beslenme sorununu da ortadan kaldırmaktadır.

Ülke ekonomisinin durumu, spor için ayrılabilircek ekonomik kaynakları sınırlandırabildiği gibi, aynı zamanda artırabilir. Spor için yapılacak yatırımlar insan unsuruna yapılan yatırımlardır. Yatırım hasıla kat sayısı yüksek olan yatırım olarak spor yatırımlarının düşünülmesi, insan faktörüne dönük oluşundandır (Erkal, Güven,Ayan, s.141).

Toplumun ögesi olan, “ailelerde tüketim harcamaları gelir dağılımı, gelir düzeyi, sosyo-ekonomik duruma göre değişiklik göstermektedir. Gelir dağılımı ve değişmesi satın alma gücünde büyük farklılıklar yaratabilir” (Ersoy, 1992, s.102).

“Gelirlerin miktarı sosyal ayırırmda ne kadar önemli olsa da unutulmamalıdır ki, aynı gelirin kullanılış tarzına göre farklı hayat seviyeleri ortaya çıkar. Bunun

aksine farklı gelirlerle sahip şahıs ve ailelerde de aynı hayat tarzı görülebilir” (Larogue, 1969,s.14-15).

Yakın çevresinde, kendi ailesinden daha fazla ve farklı bir tüketim harcaması gören bireyde olumsuz psikolojik davranışlar meydana gelir. Yakın çevresinin üye olduğu bir spor merkezi ve kulübü, giyilen spor malzemeleri ve marka özendirme ile aileden istekler zorlanır. Dolaylı olarak bir spor kulübüne üyelik için izin istenmiş olur. Spora yönelmenin bu aşamada da başlıyor olması, yakın çevresindeki gibi tüketim harcaması içinde olmayan bireyin üzerinde yarattığı olumsuz psikolojik baskıyı, spora yönelmeyle kazanılan deşarj olma ve psikolojik rahatlama ile en aza indirebilecektir. Çünkü, “kişilik ve spora özgü çevre birbirinden ayrı değildir. Bunlar çoğunlukla, spor eyleminin kendine özgü bir olay olmasında ifadesini bulan, birbirinden ayrılmaz karşılıklı bir ilişki içerisinde” (Baumann, 1994,s.42-48).

Boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi, o ülkenin sosyal ve ekonomik gelişme seviyesi ile ilgilidir. Teknoloji üretebilen ve devamlı yenileyebilen ülkeler, boş zaman faaliyetlerine imkan verecek ortamı yaratarak sporun gelişmesine katkıda bulunmaktadırlar (Erkal, Güven, Ayan, 1998; 141).

Boş zamanın değerlendirilmesinde yakın çevre ve arkadaş grubunun yanı sıra ekonomik faktörler de önemli yer tutmaktadır.

Boş ortamı yaratacak iş ortamı, çalışma saatlerinin düşürülmesi ve çalışan kesimin ek iş yapmamasıyla gerçekleşebilir. Ekonomik gelişmişlik sürecini tamamlamış ülkelerde boş zaman ortamı kendiliğinden oluşmaktadır. Boş zaman ortamı elit sporcular için sportif anlamda bir şey ifade etmez. Çünkü, onlar boş zamanlarını başka faaliyetlerle doldururlar.

Boş zaman yaratması bakımından sermayenin yoğun olarak kullanıldığı gelişmiş ülkelerde spor daha çok teşvik görmektedir (Erkal, 1992, s.49-75).

Geleneksel üretim şekillerinin değişmesi ve verimliliğin sürekli geliştirilmesi, arttırılması çabaları çalışma koşullarının iyileşmesi, serbest zamanların artması ve gelirlerin yükselmesine neden olmuştur (Karaküçük, 1995, s.88-89).

Çalışma saatlerindeki ağır, ancak sürekli olan bir azalış tatil sürelerinin uzatılması, ücretli izinlerin artması ve emekliliğin kolaylaştırılması, ekonomik verimlilikteki artışa paralel olarak ve çalışma koşullarındaki gelişmeler çerçevesinde, çalışanlara özgürce kullanabilecekleri geniş bir boş zaman imkanı sunmaktadır (Fişek, 1980, s.58).

Ekonomi, toplum bilimin alt yapı kurumlarından bir tanesidir. Her toplumsal kurum gibi sporda kimi görünür, kimi gizli, kimi doğal binlerce bağ ile toplum gövdesine sıkı sıkıya bağlıdır. Sporun tarihsel süreç içerisinde ekonomiden soyutlanmadığını doğası gereği de soyutlanamayacağını görüyoruz (Tezcan, 1995, s.112).

Sporun gelişmişlik unsurlarından bir tanesi de tesis sorunudur. Sporun gelişmesi ve kitlelerin aktif olarak spor aktivitelerine yönelmesi, bireylerin ve grupların spor yapabilecekleri tesisleri gerektirmektedir. Bu da ancak ekonomik yapının gelişmiş olmasına ve tesislerin ihtiyaç olan uygun yerlere yapılmasına bağlıdır.

İnsanın araç değil amaç olduğu artık kabullenilmeli, başka gayeler için kullanılması ilkesi geçerlilik kazanmalıdır. Onun huzuru, rahatlığı, mutluluğu, saadeti, fikren ve ruhen gelişmesi için spor tesisleri yapılandırılmalı, genç-yaşlı, kadın-erkek, fakir-zengin, tahsilli-tahsilsiz, asker- sivil, çalışan-çalışmayan 'Herkes İçin Spor' a da yönelmelidirler (Adalı, 1990, s.164-165).

Türkiye' de sporun kalkınıp gelişebilmesinin ön şartı muhakkak ki lüzumlu spor tesislerinin mümkün olan süratle yapılabilmesi noktasında toplanmaktadır (Beden Terbiyesi Genel Müd., 1998).

Bütün bunlardan anlaşılabileceği gibi, spor tesislerinin yapılması ve olanların uygun hale getirilebilmesi sporun kalkınması açısından çok önemlidir. Bunların gerçekleştirilmesi için de, ülkenin ekonomik olarak güçlü olması gerekmektedir.

Spor, günümüzde artık önemli bir endüstri halini almıştır. Doğrudan sporla ilgili faaliyetler yanında sportif faaliyetlere dayalı (ya da bağımlı), bir dizi ekonomik faaliyet gelişmiştir. Bu tür ilişkide sektörel bağımlılık büyük önem kazanmaktadır.

Ekonomik açıdan sportif faaliyetlerin kendisi milli ekonomiye üretim (ya da gelir) ve istihdam gibi konularda doğrudan katkıda bulunmaktadır. Bunun yanında sportif faaliyetlerin gelişimine bağlı olarak bazı yan sektörlerin ortaya çıkması sporun yukarıda ifade edilen konularda dolaylı ekonomik katkılarının da ciddi boyutlarda olabileceğini göstermektedir (Ekren, 1993, s.6).

Kısacası, kitle iletişim araçlarının etkinliği, fertlerin boş zamanlarının oluşması, spor alt yapısının yeterliliği, nüfusun gelişmişlik ve kültürel yapısı, gelir seviyesinin durumu, kişilerin spora yönelmesine etkide bulunurken, spora yönelen bu kişilerin birbirlerinden etkilenmesi de sosyal açıdan bir bütünlük sağlamaktadır. Bu da, sporun sosyo-ekonomik açıdan oldukça etkili bir alan olduğunu bizlere açıkça göstermektedir.

Giriş bölümünün genelinde yaptığımız ampirik çalışmalardan sonra asıl amacımız olan yapılan araştırma sonuçlarının istenilen hedef doğrultusunda değerlendirilmesidir.

Asıl hedefimiz, çalışmamızın temel bilimsel dayanağını kurmaktır. Karşılıklı ilişkileri geniş boyutta araştırmak ve etkileşim süreçlerini açıklamak çalışmamızın bilimsel dayanağını oluşturmaktadır.

Kaynak taramamızda birçok sosyoloji, spor ve sosyal bilimler içerikli kaynaklar okunarak buralardan tarama yapılmıştır. Bu kaynaklardan derlediğimiz ve spor açısından pekiştirdiğimiz bu kaynaklar kısıtlı olmasına rağmen, ampirik araştırma teknikleri kullanılarak bilgi derleme yoluna gidilmiştir. Elde edilen bu bilgiler literatür, bilgileriyle karşılaştırılarak analitik bir çerçevede yorumlanmıştır.

“Gözlenmesi istenilen olayın belirleyici bir kısmı alınarak bunun anket usulleri ile gözleminin yapılması, sosyal bilimlerde çok kullanılan bir metottur ve sosyolojide de araştırmacılar tarafından en çok başvurulan aracı oluşmaktadır” (Dönmezer, 1990, s.3).

2.4. SOSYO-EKONOMİK YAPI VE SPOR İLİŞKİSİ

Sosyal çevrenin taşıdığı özellikler farklı sportif faaliyetlerin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Sosyal çevre olarak düşünebileceğimiz okul, aile, işyeri ve insan tarafından işlenmiş, değerlendirilmiş olan fiziki çevre şartları, sportif faaliyetin hangi branşta yoğunlaştığına ışık tutmaktadır (Erkal, Güven, Ayan, 1998, s.190).

Toplumda çağdaş spor bilincinin oluşturulması, en başta sporun topluma yaygınlaştırılması ile mümkündür. Bunların başında, sosyo-ekonomik faktörler ve bunların iyileştirilmesi gelmektedir. (DPT, 2000, s.80).

Boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi, sosyal ve ekonomik gelişme seviyesi ile ilgilidir. Teknoloji üretebilen ve devamlı yenileyebilen ülkeler boş zaman faaliyetlerine imkan verecek ortamı yaratarak sporun gelişmesine katkıda bulunmaktadırlar (DPT, 2000, s.81).

Gelir seviyesinin yüksek bulunduğu toplumlarda, birçok boş zaman faaliyeti gibi spor da daha hızlı bir gelişme içine girmektedir. Spor, gelir seviyesinin yüksek olduğu, hem sosyal, hem ekonomik bakımdan gelişmiş ülkelerde, geri kalmış ülkelere nazaran daha yaygındır ve daha ileri bir seviye göstermektedir (Erkal, Güven, Ayan, 1998, s.140).

Gelir dağılımının adil oluşu ve harcanabilir gelirin artması, fertlere boş zamanın değerlendirilmesi bakımından kaynak ve spor için gerekli harcama imkanı yaratmaktadır. Gelir seviyesinin yüksek olduğu, hem sosyal, hem de ekonomik bakımdan gelişmiş ülkelerde spor, geri kalmış ülkelere nazaran daha yaygındır ve daha ileri bir seviyeyi göstermektedir (DPT, 2000, s.81).

Fertlerin ve toplumların gelir seviyesi yükseldikçe spora olan ilgisi de o oranda artmaktadır. Gelir seviyesinin yüksek bulunduğu toplumlarda, birçok serbest zaman faaliyeti gibi, spor da daha hızlı bir şekilde gelişme içine girmektedir (Erkal, 1992, s.49-75).

2.5. AİLE ve SPOR İLİŞKİSİ

Aile, çocuğun karakterinin gelişiminde önemli bir unsurdur. Aile, sosyal amaçlı bir kurumdur. Sosyal çevre ve okul çocuğun yetişmesinde etkili olmasına rağmen, çevreden aldığı olumsuz etkiler ailenin olumlu çabalarıyla giderilir (DTP,2000, s.84).

Aile, yüz yüze ve samimi ilişkilerin en güçlü olduğu birincil gruplardır. Bu sebeple aile, kişinin tutum ve değerlerinin oluşumunda birincil etkileşimi sağlaması yönünden ayrı bir öneme sahiptir (Tezcan, 1984, s.139).

Boş zaman değerlendirme eğitiminin ilk başladığı yer ailedir. Fakat aile, üyelerine boş zaman değerlendirme faaliyetlerini sistematik olarak öğretmez; tesadüfi ve dağınık olarak öğretmeye çalışır. Bir ailenin, üyelerine öğreteceği boş zaman değerlendirme faaliyetleri, ailenin ekonomik düzeyine, eğitim durumuna, mensup olduğu alt kültür gruplarına göre değişebilmektedir (Tezcan, 1982, s.74).

Bir boş zaman faaliyeti olarak da düşünülebilecek olan yaygın spor programlarına katılıp katılmamak veya spora karşı tutumlar da bu çerçevede içerisinde değerlendirilebilir.

Bireylerin beden eğitimi ve spor dünyasını görmesini sağlayan ilk birim ailedir. Öztürk' e göre, ailelerin beden eğitimi ve sporla ilgili olması, çocuğun da aktivitelere katılımında hatta fiziksel aktivitelerin toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkidir (Güven, Öncü, 2007, s.49).

Çocukların beden eğitimi ve spor aktivitelerine katılımı, büyük ölçüde anne babalarının konuya olan bakış açısıyla ilgili olduğundan, ailelerin bu konudaki yaklaşımı, çocuklarının bu aktivitelere katılıp katılmamaları noktasında neredeyse en belirleyici unsurdur. Bazı aileler, beden eğitimi ve sporun çocuk gelişimi ve sosyalleşme süreci üzerindeki olumlu etkisinin bilincinde olup çocuklarının bu aktivitelere katılımını desteklerken çoğu aile ise; çocuklarının bu faaliyetlere katılımına sıcak bakmamaktadır (Güven, Öncü, 2007, s.50).

Aile, en küçük bir sosyal topluluk olarak, çağdaş spor bilincinin oluşturulmasında toplumsal sorumluluk sahibidir. Bazı ünlü sporcuların çocuklarının da sporcu oldukları öteden beri bilinmektedir. Ailelerin, spor aktivitesi içerisinde olmalarıyla, özellikle babanın çocuklarının ilgisini spora yöneltmesi arasında yüksek bir ilişki olduğu araştırmacıların bulgularıyla da desteklenmektedir. Dolayısıyla, anne ve babanın sporun içine çekilmesiyle çocuklarda daha sağlıklı bir spor bilinci oluşturmak mümkün olabilir (DPT, 2000, s.84-85).

2.6. EĞİTİM ve SPOR İLİŞKİSİ

Bir eğitim şekli olarak sporu fiziki-ruhi bir eğitim olarak düşünürsek, spor ile eğitim özdeş olduğunu belirtebiliriz. Toplumların en kıymetli kaynakları insan olduğuna göre en iyi şekilde eğitmek, yeteneklerini geliştirmek her açıdan yararlı özelliklerle, yoğurmak da toplumların zorunlu ve önemli görevlerinden olmalıdır. Burada eğitimin amaç ve önemini değişik birkaç görüş ile destekleyerek konuya ışık tutmak mümkündür (Hergüner, 2001, s.47).

Eğitim sporun en önemli boyutlarından biridir. Spor bu boyutuyla ele alındığında iki şekilde değerlendirilmesi gerekir. Spor için eğitim ve eğitim için spor. Spor için eğitimde spor, amaçtır ve sporun üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanır. Eğitim için spor ise eğitimin hedeflerine ulaşması için kullanılan araçlardan bir tanesi ama belki de en eğlencelisi ve doğru kullanıldığında en etkilisidir (Öztürk, 1998, s.13).

Eğitim düzeyinin artması ile sportif etkinliklere katılım arasında, yakın ilişki bulunmaktadır. Buna göre, eğitim düzeyi yüksek olan kişilerin rekreatif etkinliklere daha fazla çeşitlilikle katıldıkları görülmektedir. Bu da çağdaş spor bilincinin oluşturulması için kolaylaştırıcı bir faktördür (DTP, 2000, s.82).

2.7. BADMİNTON SPORUNA GENEL BAKIŞ

Badminton açık havanın olumsuz etkilerini önlemek amacıyla, günümüzde genellikle kapalı alanlarda, 13.40 m. uzunluğunda, teklerde 5.18 m. , çiftlerde 6.10 m. genişliğinde bir kortta oynanmaktadır. Oyun alanı yerden 1.55 m. yüksekliğindeki file ile ikiye bölünmüştür. Oyunu oynayabilmek için, 14-16 adet kaz tüyünün bir mantar üzerinde birleştirilmesiyle oluşturulan bir topa ve 200 gr. civarında ağırlığı olan bir rakete ihtiyaç vardır. Bütün bu malzemelerin olmasıyla karşılıklı tek veya eşli olarak, üç set üzerinden kazanılmış iki set olarak tek bayanlarda set 11 sayı, diğerlerinde ise 15 sayı üzerinden oynanan bir raket sporudur (Uluslar arası Badminton Federasyonu, 1999, s.6-9).

Badminton kolay öğrenilebilen, bay ve bayanların, bunun yanında bütün yaş gruplarındaki insanlar tarafından yapılabilecek bir spor dalıdır. Yaş grubuna göre oyun temposu ayarlanabilmektedir. Oynarken çok haz duyulan bir spordur. Çünkü

hiçbir şekilde şiddet unsuru içermemektedir. Zarafeti dolayısıyla bayanlar arasında kolayca yer almaktadır (Yıldırım, 1995, s.6).

Badminton dünyada geniş insan kitlelerinde yer bulmaktadır. Bunun nedeni ise zarif oyun karakteristiğinden kaynaklanmaktadır. Diğer yandan badminton oyun özelliği açısından özel alan ya da saha gerektirmemektedir. Kırdan, piknikte, sokakta, parkta ve hatta buz üzerinde dahi oynanabilmektedir. Bu özelliklerden dolayı geniş kitleye ulaşmakta, toplumların kitle sağlığı ve hareket ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir yer tutmaktadır (Çümüşütoğlu/ Kale, 1994, s.1-4).

Badminton oyunu motorik ve fiziksel yönden de üst düzeyde performans gerektiren bir spor dalı olduğundan, seçilecek oyuncuların motorik ve fiziksel özellikleri büyük önem taşımaktadır. Bu özelliklerin belirlenerek gerekli uygulamaların yapılması ilerleyen yıllarda bu sporda başarıyı getirecektir.

Baron, "yeni olimpiik sporlar arasına girmiş olan badmintonun diğer raketli sporlarda (masa tenisi, squash, tenis) olduğu gibi kısa süreli maksimal ya da submaksimal yüklenmeler ve kısa süreli dinlenme periyotları bulunmaktadır. Bu tür spor dallarında özellikle sürat, dayanıklılık, kuvvet, koordinasyon, reaksiyon, sezinleme, oyun becerileri ve teknik başarının ön şartları olarak kabul edileceğini belirtmektedir (Şenel ve ark., 1998, s.15-20).

Sadece bedensel değil, aynı zamanda ruhsal sağlıkta badmintonun ulaşabildiği hedefler arasındadır. Birleşik Amerika' da bir buz balesi gösterisinde, Amerika badminton şampiyonu olan iki sporcunun buz üzerinde yapmış oldukları badminton gösterisini seyreden insanlar, bu gösterinin ortaya koyduğu estetik ve kombinasyon gösterilerinden tarif edilemez haz ve mutluluk duymuşlardır (Lıwschitz/Galitsky, 1976, s.57-59).

Badminton' da kuş ya da kaz tüylerinin bir mantara yapılan mekiğin hızı bazen saatte 260 kilometreyi bulmaktadır.. Hız, çeviklik ve refleks, badminton oyunu için gereken en önemli özelliklerindendir. Yine, bir oyuncunun tek bir oyunda yaklaşık 6 kilometre yol kat ettiği göz önünde bulundurulursa, dayanıklılığın da olmazsa olmaz özelliklerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Badmintonun tanımını birçok insan değişik şekilde yapmıştır.

Badminton iki veya dört kişinin topu yere düşürmeden raketle karşılıklı vuruş esasına dayalı olarak file üzerinde oynadığı olimpik bir spordur (Salman ve ark., 1994, s.5).

Badminton sağlıklı toplumun yaratılmasında giden yolda bireylerin hareket ve oyun gereksinimlerini karşılayan bir spor dalıdır (Demirci, 2007, s.18).

Badminton, iki kişi ya da ikişer kişiden meydana gelen iki rakip grup tarafından raket ve mantardan yapılma tüylü bir topa, 155 cm yüksekliğinde 76 cm' lik bir filenin tam ortadan ikiye böldüğü 5.18 m en ve 13.40 m boyunda dikdörtgen alanda oynanan bir oyundur (Türkiye Badminton Federasyonu, 1999, s.6-19).

Badminton yaş ve cinsiyet farkını ortadan kaldıran bayanların ve erkeklerin eşit şartlarla mücadele ettiği iki veya dört kişinin topu yere düşürmeden raketle karşılıklı vuruş esasına dayalı file üzerinden oynanan bir spordur (<http://istanbulbadminton.cjb.net>).

Badminton topun file üzerinden rakip alana atılması ve geri dönmesini sağlamak amacına dayanan bir spor dalıdır (Morpa Spor Ansiklopedisi, 1996, s.78-80).

Badminton en çok sevilen boş zaman oyunları arasında yer almaktadır. Oyun alanı hemen her yerde kolayca kurulabileceğinden ve acemilerin de oyunu hemen oynamaya başlayabildiklerinden oldukça ilgi çeken bir oyundur (Demirci, 1975, s.7).

Yukarıda verilen tanımların ortak yanlarından yola çıkarak badmintonu; “akla, çabukluğa, hareketliliğe, estetiğe, reaksiyona, esnekliğe bağlı olarak gelişen, teknik ve taktiğin önemli olduğu, özellikle sürat, dayanıklılık, kuvvet, koordinasyon, reaksiyon, sezinleme, oyun becerilerinin ön şartları olarak kabul edildiği, rüzgârın olmadığı her yerde oynanabilen spor dalı” olarak tanımlayabiliriz.

2.8. BADMİNTON SPORUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ

2.8.1. Dünya' da Badmintonun Tarihçesi

Beden Eğitimi ve Spor olgusunun köklerinin binlerce yıl önceye dayandığı bilinmektedir. İnsanın ilk ortaya çıktığından günümüze kadar uzanan tarihsel süreçte beden eğitimi, spor ve oyun farklı görünümelerde adlarda yaşamın içinde yer alırken yüklendiği görevler farklı olmuştur (Demirci, 2007, s.14).

İlkel insanlarda itişip oynaşmaya dayalı bedensel eylemlerin bilinçli olarak spor etkinliklerine dönüşmesi insanın var olmasına yönelik beslenme, avlanma, barınma, korunma gibi kaygılarının ortadan kalkması ile mümkün hale gelmiştir. İnsanlığın gelişim süreci ile şekillenen bedensel eylemlerin farklı oyun, spor ve beden eğitimi etkinlikleri şekline dönüşme sürecinde badminton da tarihteki yerini almıştır (Gülmez, 2006, s.16-17).

Arkeologlar ve tarihçiler, Badminton' un günümüzden 3000 yıl önce oynandığını söylemektedirler (Cümşütoğlu/ Kale, 1994, s.27-29).

Hindistan' da yapılan arkeolojik çalışmalarda kayalara işlenmiş şekilde badminton figürlerine rastlanmıştır. Bu figürlerden ilk çağlarda badminton oynandığı anlaşılmaktadır (Memedov, 1994, s.1-3).

Spor binlerce yıldır, badminton ise 1870'lerden bu yana insanoğlu ile içi içe yaşamaktadır ve kendini yenilemektedir. Spor adamları, sportif başarıyı en üst düzeye getirmek için sürekli çalışmaktadır.

Badminton' un esas yayılması Çin' de bulunan manüskriptlere göre, günümüzden 1122 yıl önce Çin İmparatorluğu'ndaki Chu – Sülalesi devrine rastlanmaktadır. Bu tarihlerde beş – altı kaz tüyünün bir vişneye takılıp, güneş altında kurutularak elde edilen tüy topların raketle oynanmasına Di – Dzyau – ci adı verilirdi (Memedov, 1994, s.1-3).

Japonya' da bu oyuna Oy- Bane (uçan tüy – uçan leylek) adı verilmişti. 14. yy da yine aynı ülkede halkın büyük ilgisini çeken badminton, kaz ve leylek tüylerinin kirazgiller meyvelerine takılarak, basit tahta raketlerle oynandı. Bu spor dalı seyredenlere büyük zevk vermekte ve seyircilerin büyük ilgisini çekmekteydi (Cümşütoğlu / Kale, 1994, s.1-4).

1872 yılında Londra' ya 100 kilometre uzaklıkta Badminton isimli küçük bir kasabanın dükkânı olan ve orduda subaylık yapmış asker kökenli Beauford, uzun yıllar Hindistan' da bulunmuştu. Memleketine döndüğünde fildişi ve diğer eşyalar arasında bir raket ve tüy topu getirmişti. Beauford, Poona oyununu Badminton kasabasında yaygınlaştırmaya başlamıştı. Aslında badminton kelime anlamı olarak soğuk meyve suyu anlamına gelmekteydi. Dolayısıyla bu güzel meyve suyunu ilk kez badminton kasabası içmiş oluyordu. Aynı yılda bu spor dalı Badminton kasabasından bütün İngiltere' ye yayılmaya başladı. Böylece, 1872 yılından itibaren bu spor dalı kasabanın ismi olan "Badminton" adı altında yayılmaya başladı (Memedov, 1994, s.1-3).

1893 yılında İngiltere' de ilk Badminton federasyonu olan İngiltere Badminton Federasyonu kurulmuştur (Cümşütoğlu / Kale, 1994, s.27-29).

1898 yılında ise, Miss Ann JAKSON isimli bir İngiliz bayan oyuncu ilk nizami tüy top patentini alan kişi olmuştur.

1911 yılında da İngiliz badminton sporcusu Sammuel MESSİYA tarafından ilk Badminton Oyun Kurallarını içeren, teknik ve taktiğini öğreten kitap yayınlanmıştır.

Aslında Amerikalılar, İngilizler' den daha önce badminton oyununa benzer Battledore ve Shuttlecock isimli oyunların Virginia eyaletinde oynandığını söylemektedirler. Amerika' da dünyaca tanınmış meşhur komedyen Charlie CHAPLIN, sanatçılar arasında badminton şampiyonu olmuştur.

1934 yılında Londra' da Uluslar arası Badminton Federasyonu (IBF) kuruldu. Bu federasyona ; İngiltere, Hollanda, Danimarka, İrlanda, Kanada, Yeni Zelanda, Fransa, Schottland ve U.S.A. olmak üzere toplam 9 ülke üye olmuştu. İkinci Dünya Savaşı nedeniyle duraklama gösteren badminton, 1945 yılından sonra tekrar gelişmeye başladı. Bu yıllarda Danimarka ve İsveç İngiltere' nin badmintondaki üstünlüğüne son vermişlerdir. 1940' lı yılların sonlarına doğru ise, Kuzey Avrupa ülkelerinin karşısına Malezya ve Tayland gibi ülkeler çıkmaya başlamıştır.

Tüy topun gelişimi ile badminton, Avrupa' da büyük bir yayılma gösterdi. 1960' lı yılların ortalarına doğru Çin Halkı dünya sahnesine adım attı. O yıllarda İskandinav Ülkelerine yaptıkları gezilerde bu ülkelere hiç şans tanımamışlardır (Niesner / Ranzmayer, 1992, s.1-3).

Politik nedenlerden dolayı Çin Halk Cumhuriyeti Uluslararası Badminton Federasyonuna alınmadı. Bunun üzerine batıda Çin Halk Cumhuriyeti olmak üzere Üçüncü Dünya Ülkeleri aralarında Dünya Badminton Federasyonu (WBF)' nu kurdular. Üç yıl sonra mayıs ayında bütün ülkeler Uluslararası Badminton Federasyonu (IBF) bayrağı altında toplandı (Niesner / Ranzmayer 1992, s.1-3).

Uluslar Arası Badminton Federasyonu (IBF) başkan ve olimpiyat komitesi üyesi Ferri Sonnevilli, 1972 Münih Olimpiyatlarında dünyada en iyi 24 sporcu arasında gösteri sporu olarak oynan badminton müsabakalarında; dünya şampiyonu Endenozyalı Rudi Hartono' nun gösterisini izleyen diğer spor dallarında olimpiyatlara katılan sporcuların, bu spor dalını çok estetik, zevkli, çevik, senkronize, güzel ve asaletli bulduklarını ve kendilerinin adeta büyülediğini belirtmiştir (Cümşütoğlu / Kale, 1994, s.27-29).

Badminton olimpik bir spor dalı olarak yaygınlaşması ve yeni araç gereç üretimi ile yeni kuralların oluşturulması ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasına rastlamaktadır. 1945'lerden sonra kaliteli plastik topların, daha hafif alüminyum ve benzeri maddelerden yapılmış raketlerin üretilmesi oyunun daha zevkli oynanmasını ve yaygınlaşmasını sağlamıştır (Yumuk, 1994, s.21).

1977 yılında ilk kez İsviçre' de resmi olarak dünya birinciliği şampiyonası olarak düzenlenmiştir. 5 Haziran 1985' te uluslar arası Olimpiyat komitesi (IOC) badminton sporunun 1992 Barcelona Olimpiyatları programına resmen alınmasını kararlaştırmıştır (Niesner / Ranzmayer, 1992, s.1-3).

Uzun yıllardan sonra 1981 mayıs ayında, bütün ülkeler Uluslararası Badminton Federasyonu bayrağı altında toplandı. Şu anda 140' dan fazla ülke üye olup, halen dünyada 6 milyondan fazla sporcu badminton sporunu yapmaktadır (Kepoğlu, 1990, s.9).

1988 Seul Olimpiyatlarında badminton tekrar gösteri sporu olarak yer almıştır (Cümşütoğlu / Kale, 1994, s.1-4).

1992 Barcelona, 1996 Atlanta ve 2000 Sydney Olimpiyatlarında olimpik sporlar programına alınarak bu spor dalında müsabakalar düzenlenmiştir (Cümşütoğlu / Kale, 1994, s.1-4).

Günümüzde olimpik sporlar arasına giren ve her geçen gün daha fazla ilgi çekerek yaygınlaşan badmintonun günümüzdeki şekli ile oynanmasının yaklaşık yüz yıllık bir geçmişi olduğu görülmektedir. Top ve raketle oynanan bu oyunun Barok Dönemi Avrupa'sında asillerin en çok sevdiği boş zaman etkinliği olarak büyük beğeni kazanmıştır. Yine bu dönemdeki İsviçre kraliçesi Christina ve Macar kralı Frederic Wilham bu oyunun usta oyuncularındandır (Salman, 1994, s.16).

Türkiye Badminton Federasyonu (TBF) 31 mayıs 1991 tarihinde kurulmuştur. Türkiye, yapılan başvuru sonucunda Uluslararası Badminton Federasyonu tarafından 3 Kasım 1991 tarihinde 104. üye sıfatıyla tam üyeliğe kabul edilmiştir. Türkiye Badminton Federasyonu' nun ilk başkanı İrfan YILDIRIM' dır (<http://istanbulbadminton.cjb.net>).

2.8.2. Günümüzdeki ve Dünyadaki Durum

Günümüzdeki durumu incelerken, dünyadaki durumu ile Türkiye ve KKTC' deki durumu ayrı ayrı ele alacağız. Çünkü KKTC' de yeni bir spor dalı olan badminton henüz yayılma aşamasındadır. Dünya platformunda ise oldukça eskilere dayanmakla birlikte, halen çok önemli bir spor dalıdır. Artık bilimsel gerçeklerle beraber oldukça ilerlemekte ve gerçek yüzünü yavaş yavaş gözler önüne sermekte

Badminton dünya platformunda son 20 yılda oldukça hızlı bir yol katetmiştir. Bu ilerleme hem antrenman, hem müsabaka, hem sporcu, hem de yönetim alanında olmuştur. Örneğin; daha önceleri antrenmanlarda gaz toplaması ve oksijen alımını ölçmek için 20 yıl önce Douglas Fontoz gibi ekipmanlar kullanılırdı. Şu anda ise, aerobik ve dayanıklılık formu (fitness) oluşturmak için daha gelişmiş metodlar kullanılmaktadır. İlk olarak 1978 yılında düzenlenen ilk ödüllü turnuvanın ödül

fonu 1978 sıfırdan, 1997' de 3 milyon dolara fırlamıştır ([http ://www.usa-badminton.org/badminton/html](http://www.usa-badminton.org/badminton/html), 1999).

Badminton karşılaşması son yıllarda daha kompleks ve hızlı bir spordur. Dolayısıyla analiz edilmesi daha zordur. Bu sebeple 1980 İngiltere finallerindeki müsabakaların taktiksel analizi ancak video görüntülerinden yapılmıştır.

1992 yılında Olimpiyat programına resmi olarak alınan badmintonu, televizyondan 1.1 milyon insan seyretmiştir.

Dünya badmintonunda en başarılı ülkeler, Çin ve Endonezya IBF' nin organize ettiği müsabakaların % 70' ini kazanmıştır. Bunun yanında dünya platformunda Asya ülkelerinin iyi düzeyde olmasına karşın, Avrupa' dan en başarılı ülke olarak Danimarka görülmektedir.

2.8.3. Türkiye' deki Durum

Nasıl ve ne zaman girdiği tam olarak bilinmemekle birlikte, yine diğer sporlarda olduğu gibi, yabancı ülke elçilik görevlileri, askerler veya yurtdışına eğitim amacıyla gidenler aracılığıyla ülkemizde yayılmasını sağladıkları sanılmaktadır.

Badminton sporunun ülkemizde çok kısa bir geçmişi olmasına rağmen son derece zevkli ve mücadele gerektiren bir spor dalı olması sebebiyle toplumun her kesiminden büyük beğeni kazanmaya başlamıştır. Türkiye' de badminton sporu henüz yayılma aşamasındadır.

Türkiye Badminton Milli Takımı ilk müsabakasını Kazakistan Milli Takımı ile İzmir' de yapmıştır. Türkiye' de ilk önemli uluslararası turnuva 70. Yıl Uluslararası Badminton Turnuvası olup 24 – 29 Ekim 1993 tarihleri arasında Ankara' da düzenlenmiştir. II. Balkan Gençler Badminton Şampiyonası ise 8 – 11 Eylül 1993 tarihleri arasında İstanbul' da yapılmıştır.

Türkiye' de ilk kez düzenlenen ve Badminton Federasyonunun 1994 faaliyet programı içerisinde yer alan Deplasmanlı Badminton Ligi Tespit Müsabakaları ise,

11 bölgeden 24 takımın katılımı ile 4-7 Nisan 1994 Ankara' da gerçekleştirilmiştir. Bu müsabakalar sonucunda 8 takım Badminton Ligine katılmaya hak kazanmıştır.

Türkiye' de en yeni spor dalı olan badminton, ilk federasyonun kurulduğu 1991-1998 yılları arasında, sporcu, hakem, eğitici ve antrenör sayısı ile aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi gittikçe artan bir yayılım göstermektedir.

Tablo 1. Türkiye' nin 1991-1998 yılları sporcu, hakem, eğitici ve antrenör dağılımı verilmiştir (Yorulmazlar, 1999, s.9).

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Kulüp sayısı	-	4	15	24	32	51	58	84
Sporcu sayısı	-	120	320	440	700	825	980	1569
Hakem sayısı	18	18	43	62	15	200	359	671
Antrenör sayısı	21	31	60	81	152	200	242	420

Özellikle okul sporu olması ve her yaşa hitap edebilmesi badmintonu cazip kılmaktadır. Bu sebeptendir ki, badmintonun kitlelere yayılmasında medyaya büyük görevler düşmektedir.

Badmintonun Türkiye' de de istenilen düzeye gelebilmesi için, Yorulmazlar M.M. ve Keleşoğlu A. şöyle düşünmektedirler (Yorulmazlar, 1999, s.9).

“Gerek kitle gerekse performans sporu açısından badmintonun uluslar arası düzeye ulaşmasında, bu spor dalının bilimsel temellere oturtulması gerekmektedir. Bu konuda Badminton Federasyonunun kuruluşundan bu yana üniversitelerle olan bağlantısı geniş takdir toplamaktadır. Burada üniversitelere özellikle Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarındaki ilgili öğretim elemanlarına da görevler düşmektedir. Bu anlamda yapılacak bilimsel araştırmalar, yayın, sempozyum ve konferanslar,

Türk Badminton' ununu uluslar arası düzeyde istenilen yere getirecektir. Aynı şekilde badmintonda alt yapı oluşturmak amacı ile ilkokullarda hatta ana okullarında çalışmalar başlatılmalıdır. Bu çalışmalarda badmintonu yöneltilecek çocukların seçilmesinde bilimsel spormatik testler geliştirilmelidir. Ayrıca badminton dalının okullardaki beden eğitimi ders programlarına alınması gerekmektedir”.

2.8.4. Badmintonun Türkiye' deki Yeri

Türkiye' de , Badmintonun geçmişi çok gerilere dayanmamaktadır. Türkiye Badminton Federasyonu (TBF) 31 Mayıs 1991 tarihinde kurulmuştur. 3 Kasım 1991 tarihinde 104. üye sıfatıyla Uluslararası Badminton Federasyonu (IBF) tarafından tam üyeliğe kabul edilmiştir. Türkiye Badminton Federasyonunun ilk başkanı İrfan Yıldırım'dır. 5 Aralık 1993 tarihinde ilk kez yapılan federasyon başkanlığı seçimleri sonucunda Akın Taşkent başkan seçilmiştir. Daha sonra 2 dönem üst üste A. Faik İmamoğlu başkan seçilmiştir. 2004 yılında yapılan seçimlerde ise halen Badminton Federasyonu Başkanı olan Murat Özmekik başkan olarak seçilmiştir.

Türkiye' de kısa bir geçmişe sahip olmasına karşın, badminton, son derece zevkli ve mücadele gerektiren bir spor dalı olması sebebiyle toplumumuzun her kesiminden büyük bir ilgi görmektedir. Türkiye' de ilk kez düzenlenen ve Badminton Federasyonu'nun 1994 yılı faaliyet programı içerisinde yer alan Deplasmanlı Badminton Ligi Tespit Müsabakaları 11 Bölgeden 24 takımın katılımı ile 4-7 Nisan 1994 tarihleri arasında Ankara'da yapılmıştır. Bu müsabakalar sonucunda 8 takım Badminton Ligne katılmaya hak kazanmıştır. Pek çok üniversitemizin yer aldığı 1. ve 2. Liginden başka bütün yas gruplarında ve Kulüpler Türkiye Şampiyonaları ve 2006 yılında uygulanmaya başlanan tüm yaş grupları için Türkiye Ranking (sıralama) Müsabakaları düzenlenmektedir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı ve Badminton Federasyonunun ortaklaşa düzenledikleri Minikler, Yıldızlar ve Gençler Okullar arası yarışmalarla birlikte ülke genelinde birçok açık turnuvalarda düzenlenmektedir (Gülmez,İ, 2007, s.5).

İster kitle, ister performans sporu olması açısından badmintonun uluslar arası düzeye ulaşması için bu spor dalının bilimsel temellere oturtulması gerekmektedir. Bu konuda Badminton Federasyonunun kuruluşundan bu yana üniversitelerle yakın ilişkiler içerisinde olarak badmintonun her alanda yaygınlaştırılmasına önem

verilmektedir. Bununla birlikte üniversitelerde yapılacak olan bilimsel çalışmalar badmintonun hem kitle hem de performans sporu olması açısından gereklidir. bilimsel çalışmalar badminton spor dalı sporcu seçimi için kriter oluşturması açısından çok önemlidir. Bu anlamda yapılacak bilimsel araştırmalar, yayın, seminer, konferans ve sempozyumlar Türk badmintonunun uluslar arası düzeyde istenilen seviyeye ulaşabilmesine büyük ölçüde katkıda bulunacaktır (Yorulmazlar ve Kepoğlu,A, 2006, s.13).

2.9. TÜRKİYE VE DÜNYADA BADMİNTON SPORUNUN AĞIRLIKLIL OLARAK UYGULANDIĞI ÜLKELERDE SOSYO EKONOMİK YAPI

2.9.1. Batı Avrupa Ülkeleri

Araştırmada da yer alan bu ülkeler genel anlamda ekonomik açıdan yakınlık sağlamakla birlikte Avrupa birliğine üye ülkeler olarak da sıkı ilişkisi olan ülkelerdir. Bu ülkelerden bazılarını inceleyerek sosyo-ekonomik yapıları hakkında bilgi edinilebilir.

2.9.1.1. Avusturya: Nüfusu 7 milyon 812 bin olan Avusturya' da metre kareye düşen kişi sayısı 93' tür. Kentli nüfus oranı %55.3' tür. Halkın %85' i katoliktir. Halkın %95'i Almanca konuşurken, Slovence de konuşulmaktadır (Ülkeler Almanlığı, Milliyet Tesisleri, 1987).

Okuma-yazma oranı %98, para birimi şilin, asgari ücret 1091 dolar iken, kişi başına düşen gelir seviyesi ise 8 bin 280 dolardır (İlyas, 1998, s.32).

Ülkenin işgücü dağılımı ise, %14' ü tarım, %60' ı endüstri ve ticaret, %26' sı da sosyal hizmetler sektörüdür (İlyas, 1998, s.32).

2.9.1.2. Almanya: 2. Dünya savaşından sonra yenilen ve bölünen Almanya hızla yeniden inşaa edildi. 30 yıla yakın süredir Kominist Doğu Berlin' le Demokratik Batı Berlin' i ayıran tarihi Berlin duvarının 1989' da yıkılışını dünya izledi. Şimdi Birleşmiş Almanya görünümünde iki farklı büyük ekonomiyi bir potada eritmektedir. Yüzölçümü 633.000 kilometre kare olan ülke, Avrupa' nın merkezinde

yer almaktadır. Ülkenin toplam nüfusu 81.1 milyondur. Yönetim şekli Cumhuriyet' tir.

2.9.1.3. Fransa: Nüfusu 57 milyon olan Fransa' da nüfus yoğunluğu kilometre kareye 105 kişi düşmektedir. Kentli nüfus oranı %77.2' dir. Halkın çoğunluğu Katolik dinine mensuptur. Ülkenin resmi dili Fransızca iken, azınlıklar tarafından İngilizce, Alsas Almancası, Flamanca, İtalyanca, Bask ve Katalan dilleri konuşulmaktadır.

Yüzölçümü 543 bin 965 kilometre kare olan ülkenin başkenti Paris' tir. Yönetim şekli Cumhuriyet iken, yerel yönetim sayısı 95' tir.

Okuma-yazma oranı %99 iken, bin kişiye düşen günlük gazete sayısı 237' dir. Para birimi Frank, asgari ücret 1.104 dolar, kişi başına düşen milli gelir ise, 26.667 dolardır.

Ülkenin işgücü dağılımı, %9' u tarım, %45' i endüstri ve ticaret, %46' sı ise sosyal hizmetlerden oluşmaktadır (Ülkeler Almanlığı, Milliyet Tesisleri, 1987).

2.9.1.4. Hollanda: Nüfusu 15 milyon 411 bin olan Hollanda' da nüfus yoğunluğu kilometre kareye 365 kişi düşmektedir. Kentli nüfus oranı %88' dir.

Yüzölçümü 41 bin 508 kilometre kare olan ülkenin başkenti Amsterdam' dır. Yönetim şekli, Anayasal Monarşi altında Parlamenter Demokrasidir. Yerel yönetim birimi 11 ilden oluşmaktadır.

Okuma-yazma oranı %99 iken, bin kişiye düşen günlük gazete sayısı 232' dir. Para birimi Gulden, asgari ücret 1.209 dolar, kişi başına düşen gelir ise, 25.400 dolardır.

Ülkenin işgücü dağılımı, %6' sı tarım, %36' sı endüstri ve ticaret, %34' ü sosyal hizmetler iken, %15' i de yönetimdir (Ülkeler Almanlığı, Milliyet Tesisleri, 1987).

2.9.1.5. Kıbrıs Rum Kesimi: Nüfusu 810 bin olan Kıbrıs Rum kesiminin başkenti Lefkoşa' dır. Ülkenin yüzölçümü 5 bin 896 kilometre karedir. Dili Rumca olan halkın dini ise, Ortadoks' tur.

Yönetim şekli Cumhuriyet olan ülkenin para birimi ise, Kıbrıs Lirasıdır.

Ülkede okur-yazar oranı %99' dur. Ülkenin ekonomisi ise, endüstrinin kolları olan turizm ve taşımacılık ile tarımdan oluşmaktadır (Turan, 1997, s.65).

2.9.1.6. İngiltere: Nüfusu 57 milyon 411 bin olan İngiltere'de, nüfus yoğunluğu kilometre kareye 235 kişi düşmektedir. Ülke nüfusunun büyük çoğunluğu kentli nüfustur. Başkent Londra' da nüfus 1995 itibariyle 6 milyon 905 bin kişidir. 15 yaşın altındakilerin toplam nüfusa oranı sadece %9.4' tür. Konuşulan dil İngilizcedir (Sezer, 1998, "İngiltere' deki Türk Girişimcileri" Avrupa Birliğindeki Türk Girişimcileri Dizisi:3).

Son yıllarda yapılan bir araştırma Avrupa' daki en verimli 25 şirketten 16' sının İngiltere' de olduğunu göstermektedir. İşsizlik oranı 1992 yılı itibariyle 3 milyon civarında iken, Ağustos 1996 yılı itibariyle 2 milyon 100 bin civarına düşmüştür. Bu rakam işgücünün %7.5' ine eşittir. Bu oran Avrupa' nın en düşük işsizlik oranıdır (<http://www.usa.badminton.org/badminton/badminton.html>, 1992).

Okuma-yazma oranı yüksek olan İngiltere' de kişi başına düşen asgari ücret 216 dolardır. Kişi başına düşen milli gelir ise, 19.230 dolardır.

2.9.1.7. İspanya: 39 milyon 100 bin nüfusu olan ve ortalama %2.5 civarındaki yıllık reel büyüme hızı açısından AET ülkeleri içinde beşinci sırayı almaktadır. Başkenti Madrid olan ülkenin nüfus yoğunluğu kilometre kareye düşen insan sayısı 77' dir.

Ülkenin yüzölçümü 504 bin 782 kilometre karedir. Yönetim şekli, Parlamenter Monarşi' dir.

Okur-yazar oranı %97 iken, bin kişiye düşen günlük gazete sayısı 88' dir. Ülkede 6 ile 14 yaş arası eğitim zorunludur.

İspanya' nın işsizlik, sanayi ve tarım gibi birtakım yapısal problemleri mevcuttur. Kişi başına gayri safi milli hasılanın yaklaşık 5650 dolar olduğu İspanya' nın ödemeler dengesi açığı turizm gelirleri sayesinde lehine gelişmektedir. İşsizlik %20 civarlarında seyrederken oldukça fazladır.

Spor giyim tüketimi son yıllarda hızlı bir gelişme kaydetmiştir. Talep ise tamamen kaliteli marka ürünlere yöneliktir (Şenkal ve ark., 1986, s.15).

2.9.1.8. İsviçre: Nüfusu 1997 yılı itibariyle 7 milyon 96 bin 849' dur. Nüfus artışı %0.33 ile oldukça düşüktür. Nüfus yoğunluğu 169' dur. Kentli nüfusun oranı %60' dır.

Yüzölçümü 41.290 km kare olan ülkenin büyük bölümü dağlar ve göllerle kaplıdır. Başkenti Bern' dir. Ülkede İsviçreli'lerin oranı %19.4' tür.

Okuma-yazma oranı %99 iken, bin kişiye düşen günlük gazete sayısı 483' tür.

Ülkede 1997 yılı itibariyle ekonomik durum canlanma göstermiştir. Ülkenin başlıca işgücü dağılımına göre, %7 Tarım, %39 endüstri ve Ticaret, %50 Sosyal Hizmetlerdir (Roca, 1998, s.62).

2.9.1.9. Belçika: Nüfusu 9 milyon 978 bin olan Belçika' da nüfus yoğunluğu kilometre kareye 327 kişidir. Kentli nüfus oranı %73' tür.

Yüzölçümü 30 bin 519 kilometre kare olan ülkenin başkenti Brüksel' dir. Okuma-yazma oranı %98 iken bin kişiye düşen günlük gazete okuma oranı 226' dır. Para birimi Belçika Frangı ve asgari ücret 1.245 dolardır.

Ülkenin iş gücü dağılımı, %60' ı tarım, %30' u sosyal hizmetler ve ticarettir.

2.9.2. Doğu Avrupa-Asya Ülkeleri

Sosyo-ekonomik açıdan birbirlerine yakın olarak görülen bu ülkeleri bir çatı altında inceleyerek bu ülkelerin sosyo-ekonomik profillerini çıkarttık.

2.9.2.1. Bulgaristan: Nüfusu 8 milyon 291 bin olan ülkede, nüfus yoğunluğu kilometre kareye 75.4 kişi düşmektedir. Kentli nüfus oranı %67' dir.

Yüzölçümü 110 bin 912 kilometre kare olan ülkenin başkenti Sofya' dır.

Okuma-yazma oranı %98 olan ülkede bin kişiye düşen gazete sayısı 249' dur. Bulgaristan ekonomisi de diğer doğu bloğu ülkelerde olduğu gibi 1980' li yılların sonuyla birlikte bir geçiş dönemine girmiş, ancak aynı kaderi paylaştığı diğer

lkelerle kıyaslandığında en güç koşullarla karşı karşıya kalmıştır. Toplam işgücü, 3.279.482 kişi iken, bunun dağılımı %27.2 Sanayi, %24.2 Tarım, %10.9 Ticaret, %6.1 Sosyal Güvenlik, Turizm ve Spor, Ulaşım, %6 Diğerleridir (Ersun, 1998, s.40).

2.9.2.2. ek Cumhuriyeti: 1997 yılı itibariyle 10.3 milyon olan ülke nüfusunun yaklaşık 1/3'  şehirlerde yaşamaktadır. Nüfus artış oranının oldukça düşük olduğu ülkede 2020 yılında bu oranın 10 milyona düşeceği tahmin edilmektedir.

ek Cumhuriyetinde, nüfusun eğitim durumu dünya standartlarına göre oldukça yüksektir. Ülkede zorunlu eğitim yaşı 15 olup, ilk ğretimi tamamlayanların %48' i liseye devam etmektedir. Üniversite eğitimini tamamlayanların oranı ise %7.2' dir.

ek Cumhuriyeti Kominizmin çöküşünden bu yana özellikle Pazar ekonomisine yönelik reformlara reformlara öncelik vermiş bir ülkedir. 1995 yılında yaşanan %5.8' lik büyüme oranı ekonomik dönüşümün başladığı tarihten itibaren yaşanan en büyük büyüme oranıdır.

İşgücü kaynakları, İmalat Sanayi %33.8, Hizmet Sektörü %34.8, Ulaştırma ve Haberleşme %6.1, Ticaret %13.5, İnşaat % 6.8, Tarım, Ormancılık, Balıkçılık %5.0' dır (Sezer, 1998, s.36).

2.9.2.3. Kazakistan: lke nüfusu 17 milyon dolaylarındadır. Nüfusun yarından fazlası kentlerde oturmaktadır. Nüfusunun 1/3' nin 16 yaşın altında olması nedeniyle standartlara göre genç bir nüfus yapısının bulunduğu ileri sürülmektedir.

Yüzölçümü 2.717.300 kilometre kare olan ülkede yerleşik nüfusun % 44.3' n Kazaklar oluştururken, %36.4' n Ruslar, %5.0 Ukraynalılar, %3.6' sını Almanlar oluşturmaktadır.

Okuma-yazma oranı 9 yaş üstünde %83 iken, 15 yaş üstünde ise %93' lere ulaşmaktadır. Bu oran kadın nüfusu içinde daha yüksektir. Rus nüfusunun içinde okuma-yazma oranı %98' lere kadar yükselmektedir.

Yapılan hesaplamalara göre Şubat 1994 itibariyle Kazakistan' da ortalama aylık gelir,yaklaşık 22.6 dolar düzeyindedir. Kazakistan' da yurtiçi hasıladaki paylarına bakacak olursak, Tarım %37, Endüstri %49, İnşaat %102 dur. Ayrıca, ülkede bağımsızlıktan sonra yaşam standardında, hissedilir bir azalma meydana gelmiştir (Turanlı, 1995, s.31).

2.9.2.4. Macaristan: Ülkenin yaklaşık nüfusu 10 milyon 174 bin olup, %96' sını Macarlar, diğer kısmını Alman, Slovak, Sırp, Hırvat; Romen ve Çingeneler oluşturmaktadır. Kilometre kareye düşen nüfus yoğunluğu 110 kişidir. Yerleşik nüfusun %62' si şehirlerde yaşamaktadır.

Yüzölçümü, 93 bin 36 kilometre kare olan ülkenin başkenti Budapeşte' dir. Okuma-yazma oranı %98 iken, bin kişiye düşen gazete oranı 265' tir. Enflasyon oranı, %23 iken 1997 yılında bu oran %18' e gerilemiştir. İşgücü olarak, sanayinin payı %30.3, Tarım ve Ormancılık %19.3, Ticaret %9.4, İnşaat %2.4, Su 1.2, diğerleri ise %34.4' tür (Sezer, 1998, s.3).

2.9.2.5. Moldova: Tahmini nüfusu 4 milyon 3 bin olan ülkede kilometre kareye 1129 kişi düşmektedir. Kentli nüfus oranı %46 iken, köylü nüfus oranı %54' tür. Başkent Kişinev' de nüfus 667 bindir.

Yüzölçümü 33.700 kilometre kare olan ülkede ulaşım için deniz bağlantısı olmadığı için karayolu kullanılmaktadır.

Okur-yazarlık oranı %96 olan ülkede, işgücü dağılımı %40.5' i Tarım ve ormancılıkla geçinen ülke nüfusunda, %17.5 Sanayi ve İnşaat, %5.3 Taşımacılık ve İletişim, %0.9 Eğitim-Kültür-Sanayi, %35.8 ise diğerleridir (Palacioğlu, 1998, s.60).

2.9.2.6. Rusya Federasyonu: Nüfusu 147 milyon 22bin olan ülkede kilometre kareye düşen nüfus yoğunluğu 9' dur. Ülkenin geçirdiği ekonomik sürece bağlı olarak demografik yapı da hızla değişmektedir. Buna bağlı olarak köyler şehir, şehirler daha büyük yerleşim merkezleri olmaktadır. Nüfusun büyük bir bölümü geçim standartlarının altında yaşamaktadır. 1995 yılının ilk üç aylık döneminde 45 milyon kişinin aylık kazancı asgari geçim seviyesinin altında gerçekleşmiştir.

Yüzölçümü 17.075.400 kilometre karelik bir alını kaplayan Rusya' da ülke toprakları, Baltık Denizi' ndeki Kaliningrad' dan, Bering Boğazı' na kadar uzanmaktadır. Yüzölçümünün büyüklüğü ülke topraklarının farklı iklimlerde yer alması, tarımsal üretimin çok çeşitli olmasına imkan vermektedir.

2.9.2.7. Romanya: Son verilere göre ülke nüfusu 23 milyon 332 bin kişidir. Yerleşik nüfusun yaklaşık %54.9' u şehirlerde yaşamaktadır.

Yüzölçümü 238.931 kilometre kare olan Romanya, Avrupa kıtasının 12. Büyük ülkesidir. Bitki örtüsü bakımından son derece zengin olan ülkenin tüm topraklarının %28' ini ormanlık arazi, %40' ını ekilebilir arazi, %19' unu ise çayır ve otlaklar oluşturmaktadır.

Orta ve Doğu Avrupa' daki en büyük ve en verimli tarım arazilerine, petrol, doğal gaz, kömür gibi önemli yer altı kaynaklarına, sağlam bir sanayi altyapısına ve 23 milyon civarında bir nüfusa sahip olan Romanya, orta ve Doğu Avrupa' nın ikinci büyük pazarıdır. 1996 yılı itibariyle Gayri Safi Milli Hasıla 29,4 (milyar dolar) iken, kişi başına düşen Gayri Safi Milli Hasıla 1.303 dolardır (Ersun, 1997, s.46).

2.9.2.8. Slovenya: 30 Eylül 1997 yılı itibariyle Slovenya nüfusu 1.986.055' tir. Nüfus yoğunluğunun kilometre kareye düşen kişi sayısının 98 kişi olmasına karşın Alpler ve Dinar dağlarının bulunduğu bölgenin yerleşime açık olmaması büyük şehirlerde ve belli başlı bölgelerde nüfus yoğunluğu kilometre kareye 500 kişiye çıkmasına neden olmuştur.

Toplam 20.256 kilometre kare yüzölçümüne sahip ülkenin yarıdan fazlası ormanlarla kaplı olup yüzey şekilleri açısından da farklı özellikler göstermektedir.

Merkezi ve Doğu Avrupa' nın geçiş noktaları üzerinde yer alan Slovenya ulaşım imkanları açısından oldukça gelişmiş durumdadır. 1997 yılı itibariyle işsizlik oranı %7.1 iken toplam istihdam edilenler 1000 kişide 898 kişidir. 1000 kişide 108 kişi tarımda, 364 kişi sanayi sektöründe, 423 kişi hizmet sektöründe, 168 kişi serbest ve ev içinde çalışanlardan oluşmaktadır (Pekcan, C., Palacioğlu, T., 1998, s.22).

2.9.3. Uzak Doğu Ülkeleri

2.9.3.1. Çin Halk Cumhuriyeti: Toplam nüfusu 1 milyar 160 milyon olan ülkede, nüfus yoğunluğu kilometre kareye 121 kişi düşmektedir. Ülke nüfusunun %70.6' sını oluşturan 864 milyon kişi kırsal yerlerde yerleşikken, %29.4' ünü oluşturan 359.5 milyon kişi şehirlerde yaşamaktadır.

Çin' de gelir açısından sporcular en üst basamağın altında bulunmaktadır. Şehirlerde yerleşik Çin ailesinin ortalama büyüklüğü 3.2 kişidir ve aile başına ortalama 1.87 kişi çalışmaktadır. Ülke genelinde şehirlerde ortalama gelir seviyesi 730 dolardır. Çin ekonomisi 1978' de başlayan reform hareketinden bu yana sürekli bir gelişme temposu ortaya koymuştur (Ok, S., T., İlyas, A., 1998, s.76).

2.9.3.2. Japonya: Şubat 1996 itibariyle 125.7 milyonu bulan nüfusu ile dünyanın en kalabalık 8. ülkesidir. 1990 yılı verilerine göre kilometre kareye başkent Tokyo' da 3.831, Osaka' da 2.183 ve Nagoya' da 1150 kişi düşmektedir.

Yüzölçümü 377.819 kilometre kare olup, Asya kıtasının Kuzey Doğusunda 6852 irili ufaklı adadan oluşan bir adalar topluluğudur. Nüfusuna oranla sınırlı olan kara alanının %68' e ulaşan büyük kesiminin ormanlarla kaplı olup dağlık alanlarının da çokluğu ülkede tarım ve iskan alanları açısından büyük sorunlara neden olmuştur.

Ülkede okur-yazar oranı %99 iken bin kişiye düşen günlük gazete sayısı 125' tir. İş istihdamı toplam 64.600 iken, erkekler bunun 38.4' ünü oluşturmaktadır. İşsizlik oranı ise, %3.2' dir. 1995 yılı itibariyle Japonya dünya Gayri Safi Milli Hasıla sıralamasında 3. sırada yer almaktadır. Ülkede kişi başına düşen Gayri Safi Milli Hasıla 40.897 dolarla A.B.D., Almanya ve Fransa gibi ülkelerden oldukça fazladır (Palacioğlu, T., 1998, s.23).

2.9.4. TÜRKİYE

Yedi bölgeye ayrılmış olan Türkiye' nin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Aynı zamanda Asya ve Avrupa kıtalarında toprakları bulunmaktadır.

Tablo 2. Ülkenin yıllar itibariyle demografik göstergeleri ise aşağıdaki gibidir.

Demografik göstergeler	Birim	95	96	97	98
Toplam Nüfus	Bin Kişi	62.171	63.221	64.266	65.303
Yıllık Nüfus Artış Hızı	Yüzde	1.71	1.68	1.64	1.60

Tablo 3. Nüfusun Üç Ana Grup İtibariyle Dağılımı

	Birim	95	96	97	98
0 – 14 Yaş	Yüzde	32.3	31.7	31.2	30.7
15 – 64 Yaş	Yüzde	63.0	63.5	63.8	64.2
65 + Yaş	Yüzde	4.7	4.8	5.0	5.1

Nüfusun büyük ölçüde birkaç kentte yoğunlaşması ülkedeki dengesiz dikey dağılımı, büyük kentlerin batıda yer alması ülkedeki dengesiz yatay dağılımı ifade etmektedir.

1990 genel nüfus sayımı sonuçlarına göre ülkede okur yazarlık oranı % 80.5 iken, bu oran gençlerde % 92.5' tir. Buna bağlı olarak ülkenin genel eğitim durumu 4306 sayılı sekiz yıllık kesintisiz zorunlu temel eğitim kanunu ve bu kanun istikametinde hazırlanan sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması ve sosyal yardım projesi 1997 – 1998 öğretim yılında ilköğretim uygulaması ve sosyal

yardım projesi ve sosyal yardım projesi 1997 – 1998 öğretim yılında uygulamaya konulmuştur.

1996 yılı itibariyle ülkede toplam kütüphane sayısı 1306 iken, kitap sayısı 12.423, okuyucu sayısı ise 28.949' dur.

Ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyinin artması, diğer yandan atıl durumda bulunan toplam işgücü nedeniyle serbest zamanların değerlendirilmesi ülkede gittikçe önem kazanmaktadır. Bunlarla ilgili çeşitli kamplar, müsabakalar, şiir, satranç, resim gibi yarışmalar devlet eliyle ve sivil toplum kuruluşlarınca yürütülmektedir.

Ülkede spor altyapısının geliştirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir. 1997 yılında 23 adet spor salonu, 7 adet stad tiribünü inşaatı, 1 adet güreş eğitim merkezi, 3 adet hizmet binası, 1 adet gençlik merkezi bitirilerek hizmete sunulmuştur. Bunun yanında çeşitli branşlarda hakemlik, antrenörlük alanlarında kurslar açılmıştır. Amatör sporcuların da Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerden özel indirimli olarak yaralanmaları sağlanmıştır (Başbakanlık D.P.T. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1996-2000, s.182-234).

Türkiye' nin 1998 verilerine göre ithalatı 11 milyar 188 milyon dolar iken, ihracatı da 6 milyar 459 milyon dolardır (İstanbul Ticaret Odası, Aylık Ekonomik Veriler, 1998, s.84-85).

2.9.5. KKTC' DE SPORUN TARİHSEL GELİŞİMİ

1934-1955 yılları arasında, Kıbrıs' ta spor yaygınlaşmış ve spor kalitesi artmıştır. Tenis, masa tenisi, futbol, atletizm, hokey, voleybol ve boks önemli spor dalları haline gelmiştir. 1.4.1955.tarihinde EOKA' nın kurulması ile bu dönem sona ermiş, Kıbrıs' ta ki tüm stadyumlar Rum Ortodoks kilisesinin malı olduğundan, Türkler' in bu stadyumlara girişi yasaklanmıştır. Kıbrıs Türk kulüp ve takımları Kıbrıs Futbol Birliğinden hiçbir gerekçe gösterilmeden atılmışlardır. Böylece 21 yıllık spor olay ve müsabakaları Rumlar tarafından sona erdirilmiştir.

1960-1963 Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde Türkler ve Rumlar, birçok spor dallarında uluslar arası Olimpiyat Komitesine ayrı ayrı müracaat etmişler, 1968

yılına kadar olaylar nedeniyle, Türk kesiminde spor faaliyetleri durmuş olup bu dönemde Türk ve Rumlar arasında spor tamamen kopmuştur. Bu nedenle Türkler kendi spor federasyonlarını kurmaya başlamışlardır. 20 Temmuz 1974 Barış Harekatı ile Kıbrıs adasında Rumlar ve Türkler ayrı ayrı yaşayacak şekilde sınırlar çizilmiş böylece iki toplumda, tüm alanlarda olduğu gibi spor alanında da ayrı ayrı örgütlenmişlerdir. Rum Spor Örgütü, Rum kesimindeki sportif faaliyetlerin organizasyonundan, finansmanından ve koordinasyonundan sorumludur. Türk Spor Dairesi Örgütü de, Türk kesimindeki spor faaliyetlerinin organizasyonundan, finansmanından ve koordinasyonundan sorumludur. Kıbrıslı Rumlar kendi Olimpiyat Komitelerini 1974' te kurdular ve IOC' ye 1976 yılında üye olmuşlardır. Kıbrıs Türk Olimpiyat Komitesi ise, 1984' te kurulmuştur. Üyelik için IOC' ye başvurulmuşsa da henüz onay görmemiştir. Bunun sebebi ise KKTC' nin tanınmaması olarak gösterilmiştir.

2.9.6. KKTC' de Kalkınma Planlarında Spor

2.9.6.1. Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1978-1982)

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor; sosyal ve ekonomik kalkınmanın temel unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığını geliştirmede spor büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, spor yapabilecek yaştaki kişileri seyirci olmak durumundan kurtararak, aktif olarak spor yapmalarını sağlamak gerekmektedir. Bu amaçla, başta spor kulüpleri olmak üzere çeşitli bisiklet, güreş, jimnastik gibi alanlarda etkinliklerini sınırlı olanaklar içinde sürdürmektedir.

Spor etkinliklerine katılmanın yaygınlaştırılmasında ve sporun geliştirilmesinde eğitim kurumlarının etkili bir araç olarak kullanılması esastır. Her türlü spor araç ve gereçlerinin yapımına ve dengeli dağılımının sağlanmasına çalışılacaktır. Spor tesislerinin yapımında, çok yönlü kullanım esas alınacak, mevcut spor tesislerinden daha geniş halk kitlelerinin, amatör sporcuların ve öğrencilerin yararlanması sağlanacaktır.

2.9.6.2. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor (1988-1992)

KKTC' deki sportif etkinlikler federasyon, kulüp, okul, diğer kurum ve kuruluşlardan amatörce sürdürülmektedir. Amaçlarında ise sporun insan üzerindeki olumlu etkileri nedeniyle tüm kitleye yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmakta, amatör sporun yanında, yıldız sporcular yetiştirilmesi için de çalışmalara devam edilmekte ve ülkesel olduğu kadar uluslar arası sportif müsabakalara katılma olanakları da aranmaktadır (KKTC Başbakanlık İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1988, s.155).

2.9.6.3. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında Spor(1988-1994)

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında; spor, kelime anlamı itibariyle, sistem, program, organizasyon ve rekor kavramlarının baş harflerinden oluşan, fiziki, teknik ve estetik unsurları içeren, kişilerin beden ve ruh sağlığı açısından önem arz eden bir faaliyettir. Bunun yanı sıra, kişiler ve toplumları kaynaştıran, kişiler ve devletler arasındaki gerginliklerin yumuşamasında, uluslar arası barış ortamının yaratılmasında bir araç olan sportif etkinlikler spor yapabilme güç ve kabiliyetinde olan herkes için yapılması gereken cazip bir faaliyet olarak değerlendirilmekte olup tesislerin yapımı ve geliştirilmesi için gerekli finansman, TC katkıları, KKTC bütçe olanakları, TC Milli Piyango KKTC Bayiliği ve TC Spor Toto ve Loto gelirleri ile diğer gelir kaynaklarından karşılanmaktadır.

Sportif faaliyetlerin yaygınlaştırılmasını sağlamak üzere, beden eğitimi ve sporun ilkokullardan başlayarak ağırlıklı olarak uygulanmasına ve konunun uzmanı kişilerin ilgili dallarda hizmet vermelerine özen gösterilecektir. Kamunun yanında, özel sektörün de spor tesislerinin yapılmasına katkıda bulunması teşvik edilecektir. Sporun sağlıklı bir şekilde yapılması için, eğitim ve aydınlatma faaliyetleri sürekli kılınacak, okul, kulüp, federasyon işbirliğinin artırılması sağlanacaktır. Her yıl bütçe yasası ile Spor Dairesi Müdürlüğüne ve bünyesinde faaliyet gösteren federasyonlara ayrılan tahsilatın günün koşullarına göre yetersiz kaldığı nedenle günün koşulları ve öngörülen amaçlar doğrultusunda hizmet üretimi dikkate alınarak gerekli tahsilatın sağlanması ve bu amaçla bir spor fonunun oluşturulması, uluslar arası veya ikili temasların sağlanmasında kullanılacak finansman bakanlık bütçesi içerisinde yer

alması, teknik adam, antrenör, hakem, spor hekimi ve diğer uzman kişilerin yetiştirilmesi için, Türkiye’ de Üçüncü Dünya ülkelerinde açılan kurs ve seminerlere katılımın gerçekleştirilmesi amacıyla federasyonlara daha geniş imkanların sağlanması şeklinde de üçüncü beş yıllık kalkınma planının amaçları olarak açıklanmıştır (KKTC Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, 1992, s.432-434).

2.9.7. KKTC’ DE SPOR TEŞKİLATLANMASI

2.9.7.1. KKTC Gençlik ve Spor Çevre Bakanlığı

Kıbrıs Türk gençliğinin sağlıklı ve kurallar içerisinde, spor yapmalarına yardımcı olmak amacıyla, 1971 yılında Gençlik Spor ve Kültür Dairesi oluşturulmuştur. Daha sonra 8/78 sayılı yasa ile Spor Dairesi resmi hürriyetine kavuşmuştur. Spor Dairesi 1985 yılına kadar, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde ve kendi yasası ile yönetilen bir daire olmuştur. 1985-1990 yıllarında Gençlik Spor ve Çalışma Bakanlığı oluşturulmuş ve 1987 yılında Spor Dairesi yasası kabul edilmiştir. 1990-1993 yılları arasında spor işleriyle ilgili bakanlık ise Gençlik ve Spor Bakanlığıdır. 1993 yılında oluşturulan Gençlik Spor ve Çevre Bakanlığı, halen faaliyetlerini sürdürmektedir (Eralp, Kepoğlu, Yorulmazlar, 2001, s.9).

2.9.7.2. KKTC Badminton Federasyonu (1996-1999)

Önce Tenis Federasyonu bünyesinde faaliyet gösteren badminton dalı 1996 yılında federasyona kavuştu. Sporcular bu dalda kısa zamanda Türkiye’ de başarılı sonuçlar elde etmeye başladı (Hatay, 2007, s.182).

3 Mart 1996’ da Eskişehir’ de Cafer Yöncü ve Bahadır Elmasoğlu ikincilik, 1 Nisan 1996’ da badmintoncularımız İstanbul’ da 4 birincilik, 2 ikincilik ve 1 üçüncülük kazanırken 26 Temmuz 1996’ da Kütahya’ da Türkiye Gençler Badminton Şampiyonası’ nda KKTC ekibinden karışık çiftlerde şampiyon olmuşlardır (Hatay, 2007, s.183-184).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırma Grubu

Araştırma grubu KKTC' de 15-18 yaş aralığında elit badminton sporcularından gönüllü 20 sporcudan oluşmaktadır.

Sporcular araştırmaya, gönüllü olarak katılmışlardır. Araştırmanın amacı hakkında sporculara gerekli bilgi anket öncesinde verilmiştir.

3.2. Araştırma Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modeline uygun tarzda hazırlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde esas olan durumu değiştirmeksizin gözleyebilmektedir. İlişkisel tarama modelleri ise; iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığı ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, s.77-124, 1991).

Araştırmada söz konusu araştırma modelinin tercih edilmesinin sebebi, var olan durumun olduğu gibi betimlemek istenmesidir. Araştırmada KKTC' de badminton sporcularının başarıları ile sosyo-ekonomik kavramlar, onların cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumları, ailelerinin gelir durumu, kardeş sayıları değişkenleri içermektedir.

3.3. Evren- Örneklem

Araştırmanın evrenini okul takımı ve milli takım düzeyindeki badminton sporcuları oluşturmaktadır. Örneklememizi KKTC' yi temsil eden sporcular oluşturmaktadır. Örnek sayımız 15-18 yaş arası 20 elit badminton sporcusuna uygulanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada badminton sporu yapan sporcuların başarılarını ve bu başarılarını etkileyen sosyo-ekonomik verilerden oluşturulan anket

uygulanmıştır. Anket 33 sorudan oluşturulmuştur. Sorular kişisel ve sosyo-ekonomik verilere ilişkin hazırlanmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Verilerin toplanması, işlenmesi tamamlandıktan sonra eksik ve hatalı doldurulan cevaplar değerlendirmeden çıkarılmıştır. Araştırmada Test İstatistiği olarak SPSS 17.0 Paket Programının frekans dağılımı, yüzde dağılımı test istatistiğinden yararlanılmıştır.

4. BULGULAR

Türkiye ve KKTC’ deki 15-18 yaş arası (kız-erkek) badminton sporcularının sosyo-ekonomik değerlendirilmesiyle ilgili araştırmaya Türkiye ve KKTC’ de okul takımında ve milli takımda oynayan 20’ şer badminton oyuncusu katılmıştır. Elde edilen veriler tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Kardeş Sayıları

Değişken	FT	YT	FK	YK
2	3	15	13	65
3	11	55	5	25
4	6	30	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Bir kardeş sayısı (2) İki kardeş sayısı (3) Üç kardeş sayısı
(4) Dört kardeş sayısı (5) Dörtten fazla kardeş sayısı

Tablo 4.1. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %15’ inin 2 kardeşi, %55’ inin 3 kardeşi, %30’ unun 4 kardeş ve daha fazla olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların ise, %65’ inin 2 kardeşi, %25’ inin 3 kardeşi, %10’ unun ise 4 ve daha fazla kardeşi olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.2. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Babalarının Meslek Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
2	5	25	2	10
3	11	55	16	80
4	4	20	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Mimar (2) Memur (3) Serbest Meslek (4) Çiftçi (5) İş Adamı
 (6) Emekli (7) Çalışmıyor

Tablo 4.2. incelendiğinde, araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların babalarının %25’ inin (2) memur, %55’ inin (3) serbest meslek, %20’ sinin de (4) çiftçi olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların babalarının %10’unun (2) memur, %80’ inin (3) serbest meslek, %10’ unun da (4) çiftçi olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.3. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Annelerinin Meslek Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	14	70	13	65
4	6	30	7	35
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Ev Hanımı (2) Mimar (3) Serbest Meslek (4) Memur
 (5) Çiftçi (6) Emekli (7) Çalışmıyor

Tablo 4.3. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların annelerinin %70’ inin (1) ev hanımı, %30’ unun ise (2) memur olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların annelerinin %65’ inin (1) ev hanımı, %35’ inin ise (2) memur olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.4. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımı

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	14	70	8	40
2	6	30	10	50
4	-	-	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) 1000-2000 (2) 2000-3000 (3) 3000-4000 (4) 4000 üzeri

Tablo 4.4. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların ailelerinin %70’ inin (1) 1000-2000TL arasında aylık gelirlerinin olduğu, %30’ unun (2) 2000-3000TL arasında aylık gelirlerinin olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların ailelerinin %40’ ının (1) 1000-2000TL arasında aylık gelirlerinin olduğu, %50’ sinin (2) 2000-3000TL arasında olduğu, %10’ unun ise (4) 4000TL ve üzerinde aylık gelirlerinin olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.5. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Ailelerinin Mal Varlığı

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	17	85	17	85
2	3	15	3	15
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.5. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye' deki badminton sporcuların ailelerinin %85' inin (1) kendilerine ait mal varlığının olduğu, %15' inin (2) kendilerine ait mal varlığının olmadığı, araştırmaya katılan KKTC' deki badminton sporcuların ailelerinin %85' inin (1) kendilerine ait mal varlıklarının olduğu, %15' inin (2) kendilerine ait mal varlığının olmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 4.6. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Ailelerinin Kendilerine Ait Mal Varlığının Ne Olduğu

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	9	45	9	45
3	8	40	6	30
5	3	15	3	15
2	-	-	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Ev (2) Arazi (3) Otomobil (4) Yapı (5) Hiçbiri

Tablo 4.6. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların ailelerinin %45’ inin (1) kendilerine ait evlerinin olduğu, %40’ ının (3) otomobilinin olduğu, %15’ inin (5) kendilerine ait mal varlığının olmadığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcularının ailelerinin %45’ inin (1) kendilerine ait evlerinin olduğu, %30’ unun (3) kendilerine ait otomobilinin olduğu, %15’ inin (5) kendilerine ait mal varlığının olmadığı, %10’ unun ise (2) kendilerine ait arazilerinin olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.7. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Ailelerinde Sporla İlgilenen Diğer Bireyler

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	15	75	18	90
2	5	25	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.7. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %75’ inin (1) ailelerinde sporla ilgilenen bireylerin olduğu, %25’ inin (2) ailelerinde sporla ilgilenen bireylerin olmadığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %90’ ının (1) ailelerinde sporla ilgilenen bireylerin olduğu, %10’ unun (2) ailelerinde sporla ilgilenen bireylerin olmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 4.8. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Ailelerindeki Bireylerin İlgilendikleri Spor Dalları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	7	35	12	60
2	3	15	1	5
5	5	25	1	5
6	5	25	4	20
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Futbol (2) Voleybol (3) Tenis (4) Yüzme (5) Basketbol

(6) Diğerleri

Tablo 4.8. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların ailelerindeki bireylerin %35’ inin (1) futbolla ilgilendikleri, %15’ inin (2) voleybolla ilgilendikleri, %25’ inin (5) basketbolla ilgilendikleri, %25’ inin ise (6) diğer spor dallarıyla ilgilendikleri, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların ailelerindeki bireylerin %60’ ının (1) futbolla ilgilendikleri, %5’ inin (2) voleybol, %5’ inin (5) basketbol, %20’ sinin (6) diğer spor dallarıyla ilgilendikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 4.9. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Annelerinin Öğrenim Düzeyi

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	6	30	12	60
2	4	20	2	10
3	2	10	4	20
4	3	15	-	-
6	5	25	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

FK= Frekans KKTC

YT= Yüzde Türkiye

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) İlkokul

(2) Ortaokul

(3) Lise

(4) Üniversite

(5) Yüksek Lisans

(6) Hiçbiri

Tablo 4.9. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların annelerinin %30’ unun (1) ilkokul mezunu olduğu, %20’ sinin (2) ortaokul mezunu olduğu, %10’ unun (3) lise mezunu olduğu, %15’ inin (4) üniversite mezunu olduğu, %25’ inin ise (6) öğrenim görmediği, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların annelerinin %60’ ının (1) ilkokul mezunu olduğu, %10’ unun (2) ortaokul mezunu olduğu, %20’ sinin (3) lise mezunu olduğu, %10’ unun ise (6) öğrenim görmediği gözlemlenmektedir.

Tablo 4.10. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Babalarının Öğrenim Düzeyi

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	7	35	10	50
2	7	35	4	20
3	4	20	5	25
4	2	10	1	5
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

FK= Frekans KKTC

YT= Yüzde Türkiye

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) İlkokul

(2) Ortaokul

(3) Lise

(4) Üniversite

(5) Yüksek Lisans

(6) Hiçbiri

Tablo 4.10. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların babalarının %35’ inin (1) ilkokul mezunu olduğu, %35’ inin (2) ortaokul mezunu olduğu, %20’ sinin (3) lise mezunu olduğu, %10’ unun ise (4) üniversite mezunu olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların babalarının %50’ sinin (1) ilkokul mezunu olduğu, %20’ sinin (2) ortaokul mezunu olduğu, %25’ inin (3) lise mezunu olduğu, %5’ inin ise (4) üniversite mezunu olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.11. Araştırmaya Katılan Sporcuların Ailelerinde Dereceye Sahip Bireyler

Değişken	FT	YT	FK	YK
4	2	10	7	35
5	18	90	13	65
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

FK= Frekans KKTC

YT= Yüzde Türkiye

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Uluslar Arası Şampiyonluk (2) Milli Şampiyonluk
 (3) İl Şampiyonluğu (4) Kulüp Şampiyonluğu
 (5) Derecesi Yok

Tablo 4.11. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye' deki badminton sporcuların ailelerinde %10' unun (4) kulüp şampiyonluğuna sahip bireyler olduğu, %90' ının ise (5) derecesinin olmadığı, araştırmaya katılan KKTC' deki badminton sporcuların ailelerinde %35' inin (4) kulüp şampiyonluğuna sahip bireyler olduğu, %65' inin ise (5) dereceye sahip olmadıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 4.12. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Badmintondan Başka Spor Dalıyla İlgilenme Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	11	55	18	90
3	9	45	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
 YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
 YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

Tablo 4.12 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye' deki badminton sporcuların %55' inin (1) badmintondan başka spor dalıyla ilgilendiği, %45' inin ise (3) badmintondan başka spor dalıyla kısmen ilgilendikleri, araştırmaya katılan KKTC' deki badminton sporcuların %90' ının (1) badmintondan başka spor dalıyla ilgilendiği, %10' unun (3) badmintondan başka spor dalıyla kısmen ilgilendikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 4.13. Araştırmaya Katılan Sporcuların İlgilendikleri Diğer Spor Dalları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	7	35	4	20
2	3	15	7	35
3	8	40	3	15
4	2	10	4	20
5	-	-	2	10
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Futbol (2) Basketbol (3) Voleybol (4) Yüzme (5) Diğerleri

Tablo 4.13. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %35’ inin (1) badmintondan başka futbolla ilgilendikleri, %15’ inin (2) basketbolla ilgilendikleri, %40’ ının (3) voleybolla ilgilendikleri, %10’ unun (4) yüzme ile ilgilendikleri, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %20’ sinin (1) badmintondan başka futbolla ilgilendikleri, %35’ inin (2) basketbolla ilgilendikleri, %15’ inin (3) voleybolla ilgilendikleri, %20’ sinin (4) yüzme ile ilgilendikleri, %10’ unun (5) diğer spor dallarıyla ilgilendikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 4.14. Araştırmaya Katılan Sporcuların Genel Çevrelerinde Sporun Önem Derecesi

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	1	5	8	40
2	7	35	9	45
3	12	60	3	15
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Çok Önemli (2) Önemli (3) Az Önemli

Tablo 4.15. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki sporcuların %5’ inin çevrelerinde sporun (1) çok önemli olduğu, %35’ inin çevrelerinde sporun (2) önemli olduğu, %60’ ının çevrelerinde sporun (3) öneminin az olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %40’ ının çevrelerinde sporun (1) çok önemli olduğu, %45’ inin çevrelerinde sporun (2) önemli olduğu, %15’ inin ise çevrelerinde öneminin (3) az olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.15. Araştırmaya Katılan Sporcuların Spora Başlama Yaşları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	-	-	5	25
2	10	50	12	60
3	10	50	3	15
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) 6-8 (2) 8-10 (3) 10-12 (4) 12-14 (5) 14-16

Tablo 4.15. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcularının %50’ sinin spora başlama yaşlarının (2) 8-10 yaş arasında olduğu, %50’ sinin ise spora başlama yaşlarının (3) 10-12 yaş arasında olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcularının %25’ inin spora başlama yaşlarının (1) 6-8 yaş arasında olduğu, %60’ ının spora başlama yaşlarının (2) 8-10 yaş arasında olduğu, %15’ inin spora başlama yaşlarının ise (3) 10-12 yaş arasında olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.16. Araştırmaya Katılan Sporcuların Badminton Sporuna Başlama Yaşları

Değişken	FT	YT	FK	YK
2	8	40	5	25
3	12	60	12	60
4	-	-	3	15
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) 6-8 (2) 8-10 (3) 10-12 (4) 12-14 (5) 14-16

Tablo 4.17. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %40’ ının badminton sporuna (2) 8-10 yaş arasında başladığı, % 60’ ının (3) 10-12 yaş arasında başladığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların badminton sporuna %25’ inin (2) 8-10 yaş arasında başladığı, %60’ ının (3) 10-12 yaş arasında başladığı, %15’ inin ise (4) 12-14 yaş arasında başladığı gözlemlenmektedir.

Tablo 4.17. Araştırmaya Katılan Sporcuların Badminton Sporuna Başlama Sebepleri

Değişken	FT	YT	FK	YK
2	3	15	2	10
4	14	70	14	70
5	3	15	4	20
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Sağlıklı Olmak İçin
- (2) Ailem Yönlendirdiği İçin
- (3) Maddi Kazanç Sağlayacağını Düşündüğüm İçin
- (4) Okulumda Tercih Edildiği İçin
- (5) Arkadaşlarının Etkisiyle

Tablo 4.17. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %15’ inin badminton sporuna başlama sebebinin (2) aile yönlendirmesiyle başlamış oldukları, %70’ inin (4) okulunda tercih edildiğinden başlamış oldukları, %15’ inin ise (5) arkadaşlarının etkisinden başlamış olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların badminton sporuna başlama sebebi %10’ unun (2) aile yönlendirmesiyle başlamış oldukları, %70’ inin (4) okulunda tercih edildiğinden başlamış oldukları, %20’ sinin ise (5) arkadaşlarının etkisinden başlamış oldukları gözlemlenmektedir.

Tablo 4.18. Araştırmaya Katılan Sporcuların Badminton Sporunu İstedikleri Zaman Uygulama Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	13	65	12	60
2	4	20	7	35
3	3	15	1	5
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır (3) Kısmen

Tablo 4.18. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %65’ inin badminton sporunu (1) istedikleri zaman uygulayabildikleri, %20’ sinin (2) badminton sporunu istedikleri zaman uygulayamadıkları, %15’ inin ise (3) badminton sporunu kısmen uygulayabildiklerini, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %60’ ının badminton sporunu istedikleri zaman (1) uygulayabildikleri, %35’ inin (2) badminton sporunu istedikleri zaman uygulayamadıkları, %5’ inin ise (3) badminton sporunu kısmen uygulayabildikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 4.19. Araştırmaya Katılan Sporcuların Evlerinin Badminton Sahasına Uzaklığı

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	5	25	10	50
2	9	45	8	40
3	4	20	2	10
4	2	10	-	-
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) 15 dk (2) 30 dk (3) 45 dk (4) 60 dk

Tablo 4.19 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %25’ inin badminton sahasına uzaklığının (1) 15 dk olduğu, %45’ inin badminton sahasına uzaklığının (2) 30 dk olduğu, %20’ sinin badminton sahasına uzaklığının (3) 45 dk olduğu, %10’ unun ise (4) 60 dk olduğu, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %50’ sinin badminton sahasına uzaklığının (1) 15 dk olduğu, %40’ ının badminton sahasına uzaklığının (2) 30 dk olduğu, %10’ unun ise badminton sahasına uzaklığının (4) 60 dk olduğu gözlenmektedir.

Tablo 4.20. Araştırmaya Katılan Sporcuların Badminton Sporunu Uygulayabilecekleri Araç-Gerece Sahip olma Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.20. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %100’ ünün de badminton uygulayabilecekleri araç-gerece sahip oldukları (1), araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcularının da, %100’ ünün badminton uygulayabilecekleri araç-gerece sahip oldukları (1) gözlemlenmektedir.

Tablo 4.21. Araştırmaya Katılan Badminton Sporcuların Badminton Müsabakalarında Şampiyonluk Durumu

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	8	40	14	70
2	12	60	6	30
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.21. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki sporcuların %40’ ının badminton müsabakalarında (1) şampiyonluklarının bulunduğu, %60’ ının ise badminton müsabakalarında şampiyonluklarının b(2) bulunmadığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcularının ise % 70’ inin badminton müsabakalarında (1) şampiyonluklarının olduğu, %30’ unun ise badminton müsabakalarında şampiyonluklarının olmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 4.22. Araştırmaya Katılan Elit Sporcuların Hangi Takımda Oynarken Şampiyonluk Aldıkları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	8	40	12	60
3	-	-	1	5
4	12	60	7	35
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Okul Takımı

(2) Milli Takım

(3) Kulüp Takımı

(4) Şampiyonluk Almadım

Tablo 4.22. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %40’ ının (1) okul takımında oynarken şampiyonluk kazandığı, %60’ ının ise (4) badminton şampiyonluklarının olmadığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %60’ ının (1) okul takımında oynarken şampiyonluk kazandığı, %5’ inin (3) kulüp takımında oynarken şampiyonluk kazandığı, %35’ inin ise (4) şampiyonluklarının olmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 4.23. Araştırmaya Katılan Sporcuların Okuldan Mezun Olduktan Sonra Badminton Sporuna Devam Etme Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	14	70	11	55
2	6	30	9	45
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.23. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %70’ inin (1) okuldan mezun olduktan sonra badminton sporuna devam edecekleri, %30’ unun ise (2) okuldan mezun olduktan sonra badminton sporuna devam etmeyecekleri, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %55’ inin (1)okuldan mezun olduktan sonra badminton sporuna devam edecekleri, %45’ inin ise (2) okuldan mezun olduktan sonra badminton sporuna devam etmeyecekleri gözlemlenmektedir.

Tablo 4.24. Araştırmaya Katılan Sporcuları Çevresindeki Kişilerin Onları Başka Spora Yönlendirme Durumları

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.24. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %100’ ünün de çevresindeki kişilerin onları başka spora yönlendirmeye çalıştıkları (1), araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %100’ ünün de çevresindeki kişilerin onları başka spora yönlendirmeye çalıştıkları (1) gözlemlenmektedir.

Tablo 4.25. Araştırmaya Katılan Sporcuları Başka Spora Yönlendirmeye Çalışan Kişiler

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	6	30	8	40
2	14	70	9	45
3	-	-	3	15
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Ailem (2) Arkadaşlarım (3) Öğretmenlerim (4) Diğer

Tablo 4.25. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye' deki badminton sporcuların %30' unun (1) ailelerinin başka spora yönlendirmeye çalıştıkları, %70' inin ise (2) arkadaşlarının başka spora yönlendirmeye çalıştıkları, araştırmaya katılan KKTC' deki badminton sporcuların %40' ının (1) ailelerinin başka spora yönlendirmeye çalıştıkları, %45' inin (2) arkadaşlarının başka spora yönlendirmeye çalıştıkları, %15' inin ise (3) öğretmenlerinin başka spora yönlendirmeye çalıştıkları gözlemlenmektedir.

Tablo 4.26. Araştırmaya Katılan Sporcuların Hayatlarına, Badminton Sporunun Etki Durumu

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye
YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC
YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet (2) Hayır

Tablo 4.26. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye' deki badminton sporcuların %100' ünün de (1) badmintonun hayatlarına yardımcı olduğu, araştırmaya

katılan KKTC’ deki araştırmaya katılan badminton sporcuların %100’ ünün de (1) badmintonun hayatlarına yardımcı olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.27. Araştırmaya Katılan Sporcuların Hayatlarına, Badminton Sporunun Hangi Yönde Yardımcı Olduğu

Değişken	FT	YT	FK	YK
1	17	85	15	75
3	3	15	5	25
Toplam	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

- (1) Okulda Sosyal Çevremin Genişlemesini Sağladı
- (2) Derslerime Yardımcı Oldu
- (3) Zinde Olmamı Sağladı
- (4) Diğer
- (5) Yardımcı Olmadı

Tablo 4.27. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %85’ inin (1) badminton sporunun okulda sosyal çevresinin gelişmesine yardımcı olduğu, %15’ inin ise badminton sporunun (3) zinde olmalarını sağladığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcuların %75’ inin (1) badminton sporunun okulda sosyal çevresinin gelişmesine yardımcı olduğu, %25’ inin ise (3) zinde olmalarını sağladığı gözlemlenmektedir.

Tablo 4.28. Araştırmaya Katılan Sporculara Badminton Sporunun Maddi Getirisi

Değişken	FT	YT	FK	YK
2	20	100	20	100

FT= Frekans Türkiye

YT= Yüzde Türkiye

FK= Frekans KKTC

YK= Yüzde KKTC

Anket Değişkenleri;

(1) Evet

(2) Hayır

Tablo 4.28. incelendiğinde araştırmaya katılan Türkiye’ deki badminton sporcuların %100’ ünün de (1) badminton sporunun kendilerine maddi getirisinin olmadığı, araştırmaya katılan KKTC’ deki badminton sporcularının %100’ ünün de (1) badminton sporunun kendilerine maddi getirisinin olmadığı gözlemlenmektedir.

5. TARTIŞMA

Spor, ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettikleri kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı ve araçsız, ferdi veya toplu boş zaman faaliyeti içerisinde veya tam zamanlı olacak şekilde yaptığı, sosyalleştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel olgudur (Erkal, 1974, s.35).

Toplumun ögesi olan, "Ailelerde tüketim harcamaları, gelir dağılımı, gelir düzeyi, sosyo-ekonomik duruma göre değişiklik göstermektedir. Gelir dağılımı ve değişmesi satın alma gücünde büyük farklılıklar yaratabilir (Ersoy ve ark., 1992, s.102).

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre, elit sporcuların ailelerinin %50' sinin aylık gelirlerinin 2000-3000 TL, %40' ının 1000-2000TL, %10' unun ise 4000 TL ve üstü olduğu ortaya çıkmıştır, yani ailelerin gelir düzeylerinin farklılıklar gösterdiği düşünülmektedir.

Dülger tarafından Türkiye' deki badminton sporcularına yönelik yapılan araştırmada 82 kişinin, annelerinin durumu %6' sı okur-yazar değil, %38' i ilkokul, %20' si ortaokul, %17' si lise, %19' unun üniversite mezunu, babalarının %23' ü ilkokul, %18' i ortaokul, %31' i lise, %28' inin de üniversite mezunu olduğu gözlenmektedir. Dülger tarafından yapılan araştırmaya bakıldığında Türkiye' deki badminton sporcu ailelerinin eğitim düzeyinin düşük olmadığı gözlenmektedir (Dülger, 1998, s.60).

Bu araştırmada ise, Türkiye' deki oyuncuların annelerinin %30' unun ilkokul, %20' sinin ortaokul, %10' unun lise, %15' inin üniversite mezunu olduğu, 25' inin ise öğrenim görmediği, KKTC' deki oyuncuların annelerinin ise, %60' ının ilkokul, %10' unun ortaokul, %20' sinin lise, %10' unun ise öğrenim görmediği, Araştırmamıza göre oyuncuların annelerinin eğitim düzeyinin yüksek olmadığı söylenebilir.

Yorulmazlar tarafından Türkiye' de yapılan araştırmada sporcuların kardeş sayısının genelde düşük olduğu, en fazla 3 kardeş sahibi oldukları görülmektedir (Yorulmazlar, 2000, s.50).

Araştırmada elde edilen sonuçlar incelendiğinde KKTC' deki oyuncuların kardeş sayılarının ise %5' inin 1 kardeş sahibi olan, geri kalanların ise 2 ve yukarısında kardeş sahibi olduğu, Türkiye' deki oyuncuların ise, %15' inin 2 kardeşi, %55' inin 3 kardeşi, %30' unun da 4 ve daha fazla kardeşinin olduğu gözlemlenmiştir.

Gürsoy tarafından Edirne' de sporcuların sportif tercihlerini etkileyen sosyo-ekonomik faktörlerle ilgili yapılan araştırmada, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre yüzdelik dağılımına bakıldığında; öğrencilerin %66.9' unun erkek, %33.1' inin bayan olduğu tespit edilmiştir. Türkiye' de erkeklerin sportif etkinliklere katılımları bayanlara kıyasla daha fazla olduğu, toplumun geleneksel yapısından dolayı bayanların ikinci planda tutulduğu tespit edilmiştir (Gürsoy, 2007, s.106).

Bu araştırmaya katılan badminton oyuncuların cinsiyet yüzde dağılımlarına bakıldığında ise, Türkiye' deki oyuncuların %25' inin kız, %75' inin erkek olduğu, KKTC' deki oyuncuların ise %75' inin kız, %25' inin erkek olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla KKTC' de kız sporcuların katılımının erkek sporculardan daha fazla olduğu, toplumun sosyal yapısının daha gelişmiş olduğu söylenebilir.

Yorulmazlar tarafından yapılan elit badminton sporcularıyla ilgili bir araştırmada, sporcuların çevrelerinin spora bakış açılarının %83.2 oranında olumlu olduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla elit düzeye gelmiş sporcuların çevrelerinin spora bakış açısının olumlu olup olmaması sporcuları oldukça fazla etkilediği gözlenmektedir (Yorulmazlar, 2000, s.68).

Yapılan bu araştırmaya bakıldığında ise, Türkiye' den katılan oyuncuların %5' inin spora bakış açısının çok önemli olduğu, %35' inin bakış açısının önemli, %60' ının ise sporun öneminin az olduğu tespit edilmiştir. KKTC' den katılan oyuncuların %40' ının çevresinin spora bakış açısının çok önemli, %45' inin önemli, %15' inin ise sporun öneminin az olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla sporcuların çevrelerinin spora verdiği önemin sporcular üzerinde çok etkisi olmadığı söylenebilir.

Çağlayan ve arkadaşları (2004) tarafından yapılan araştırmada spor yapan çocukların ailelerinin eğitim düzeyinin spor yapmayan çocukların ailelerine oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur (Güven ve Öncü, 2007, s.53).

Yapılan bu araştırmayla, araştırmaya katılan Türkiye’ deki oyuncuların annelerinin %30’ unun ilkokul mezunu, %20’ sinin ortaokul mezunu, %10’ unun lise mezunu, %15’ inin niversite, %25’ inin öğrenim görmediği, babalarının ise, %35’ inin ilkokul mezunu, %35’ inin ortaokul mezunu, %20’ sinin lise, %10’ unun da niversite mezunu, KKTC’ deki oyuncuların annelerinin %60’ ının ilkokul mezunu, %10’ unun ortaokul mezunu, %20’ sinin lise mezunu olduğu, %10’ unun ise öğrenim görmediği, babalarının ise, %50’ sinin ilkokul mezunu olduğu, %20’ sinin ortaokul mezunu olduğu, %25’ inin lise mezunu olduğu, %5’ inin ise niversite mezunu olduğu gözlemlenmektedir. tespit edilmiştir. Yapılan bu araştırmada araştırmaya katılan badminton oyuncuların ailelerinin eğitim düzeylerinin yüksek olmadığı tespit edilmiştir.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç olarak; araştırmaya katılan elit badminton sporcularının % 25' i erkek, % 75' i bayandır. Bu elit badminton sporcularının % 100'ü şehirde ikamet etmektedir. Araştırmaya dahil edilen bu sporcuların hepsinin lise öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların kardeş sayılarına baktığımızda ise, ortalama 2-3 kardeşe sahip oldukları belirlenmiştir.

Sporcuların babalarının % 80' inin serbest meslek, % 10' unun memur, % 5' inin emekli olduğu gözlenmektedir. Annelerine baktığımızda, % 50' sinin ev hanımı, % 50' sinin serbest meslekle uğraştığı gözlemlenmektedir.

Yüzde dağılımı olarak yaptığımız analizler sonucunda ise, aşağıdaki bulgular tespit edilmiştir:

- Badminton sporuna başlama nedenlerine bakıldığında, Türkiye' deki ve KKTC' deki badminton sporcuların %70' inin okullarında tercih edilmesinden dolayı badminton sporuna başladıkları tespit edilmiştir.
- Yapılan anket sonuçlarına bakıldığında, Türkiye' deki badminton sporcuların %55' inin 3 kardeşi, %30' unun 4 kardeşinin olduğu, KKTC' deki badminton sporcuların %25' inin 3 kardeşi, %10' unun ise 4 kardeşi olduğu gözlemlenmiş ve Türkiye' deki sporcularla KKTC' deki sporcuların kardeş sayısı farkı tespit edilmiştir.
- Badminton sporuna başlama yaşlarına bakıldığında, Türkiye' deki badminton oyuncuların %40' ının 8-10 yaş arasında, %60' ının 10-12 yaş arasında başladığı, KKTC' deki sporcuların ise, %25' inin 8-10 yaş arasında, %60' ının 10-12 yaş arasında, %15' inin de 12-14 yaş arasında başladığı gözlemlenmiştir. KKTC' deki sporcuların badminton sporuna daha geç yaşta badminton sporuna başladığı tespit edilmiştir.

KKTC' deki sporcuların badminton sporuna, Türkiye' deki sporculardan daha geç yaşlarda başladıkları gözlemlenmiştir. Buna karşın, Türkiye' deki sporcuların %40' ının badminton müsabakalarında şampiyonluklarının olduğu, KKTC' deki

sporcuların ise %70' inin badminton müsabakalarında şampiyonluklarının olduğu tespit edilmiştir.

- Sporcuların ailelerinin aylık gelirleri incelendiğinde, Türkiye' deki badminton sporcuların %70' inin 1000-2000TL arasında olduğu, %30' unun ise 2000-3000TL aylık gelirlerinin olduğu, KKTC' deki sporcuların ise %40' ının 1000-2000TL arasında olduğu, %50' sinin 2000-3000TL olduğu, %10' unun ise 4000TL ve üzerinde olduğu gözlemlenmiş ve Türkiye' deki sporcu aileleriyle KKTC' deki sporcuların ailelerinin aylık gelirleri arasındaki fark tespit edilmiştir.
- Badminton oyuncularının, badminton sporunu sürekli uygulayabilmelerinin, başarılarını olumlu yönde etkilediği gözlemlenmiştir.
- Badminton oyuncularının ailelerinin büyük bir kısmının kendilerine ait mal varlıklarının olmasının, badminton sporundaki başarılarını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.
- Badminton oyuncularının, aynı anda başka spor dallarıyla ilgilenmelerinin badmintondaki başarılarını olumsuz yönde etkilemediği tespit edilmiştir.

Sporcuların aile, arkadaş, okul çevreleri, gelir düzeyleri katılımlarıyla ilişkilendirilerek tespit edilmiştir. Bu doğrultuda sporcuların spor faaliyetleri üzerinde sosyal çevrenin etkileri anlamlı bulunmuştur.

Öneriler

1. Sporcuların spora başlama yaşlarının spordaki başarıları üzerindeki etkileri incelenebilir.
2. Sporcuların çevresinde bulunan kişilerin spora gösterdiği önemin, sporcuların başarılarındaki etkisi incelenebilir.
3. Sporcuların badminton sporunu uygulamaları için badminton araç-gereçlerine sahip olmaları, badmintondaki başarıları üzerine etkileri incelenebilir.
4. Sporcuların ailelerinin maddi durumlarının badminton sporunu uygulayabilmeleri arasındaki ilişki incelenebilir.
5. Sporcuların anne ve babalarının eğitim düzeyinin badminton sporunu yapmaları üzerine etkileri incelenebilir.
6. Sporcuların sosyal ve arkadaş çevrelerinin badminton sporunu uygulamaları üzerindeki etkileri incelenebilir.
7. Badmintonda alt yapı oluşturmak amacı ile ilkokullarda hatta ana okullarında çalışmalar başlatılmasının badminton oyuncularının başarıları üzerine etkisi incelenebilir.

KAYNAKLAR

1. Açıkada, C., (1994). "Beden Eğitiminden Spor Eğitime: Sporda Yeni Felsefeler", Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu, 16-18 Aralık 1993, Manisa Milli Eğitim Basımevi, s.66, Ankara.
2. Adalı, S., (1990)., Türkiye' de Spor Tesisi Konusunda Bazı Görüntüler, Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Spor Bilim Dergisi 2, s.164-165, İstanbul.
3. Aybeniz, M., Yorulmazlar, M., Kepoğlu, A., (1997)., Spor Malzemelerinde Standardizasyon ve Kalitenin Tüketiciye Yansıması, Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu II. Spor Bilimleri Kongresi, İstanbul.
4. Başbakanlık D.P.T. Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2000)., 1998 yılı programı destek çalışmaları ekonomik ve sosyal sektörlerdeki gelişmeler, s.182-234, Ankara.
5. Baumann, S., (1994)., Uygulamalı Spor Psikolojisi (çev: H.Can İkizler, Ali Osman Özcan), Alfa Basım Yayın Dağıtım, s.42-48, İstanbul.
6. Bayraklı, B., (1982)., İslâm' da Eğitim, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları No:36, 3.Baskı, s.18, İstanbul.
7. Bostancı, N., (1990)., Kültür ve Değişme, Hamle ayın Dağıtım, 2.Baskı, s.95, İstanbul.

8. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (1968)., Spor Tesislerimiz, Doğu Matbaacılık, Ankara.
9. Cümşütoğlu, R. M., (1997)., Uçan Tüytüp Badminton, Başak Ofset, İstanbul, s.1-4, İstanbul.
10. Demirbolat, A., (1998)., "Beden Eğitimi ve Spor İlişkileri", Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sorunları, Türk Eğitim Derneği Öğretim Dizisi No:6, Şafak Matbaacılık, s.35-43, Ankara.
11. Demir, V., (1998)., Türkiye' de Medya ve Özdenetimi, 1. Baskı, s.9, İstanbul.
12. Dönmezer, S., (1990)., Sosyoloji 10. Baskı, s.4-5, İstanbul.
13. DPT (Devlet Planlama Teşkilatı), (2000)., Beden Eğitimi Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonları Raporu, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, s.80, Ankara.
14. Dura, C., (1990)., Bilgi Toplumu, Kültür Bakanlığı Yayınları/1244, Bilim ve Teknoloji Dizisi/3, s.69-70, Ankara.
15. Dülger, F., (1998)., Badminton Sporcularının Sosyo-Ekonomik Durumları Üzerine Bir Araştırma, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, s.60, Malatya.

16. Ekren, N., (1993)., "Spor Ekonomisine Giriş", Profesyonel Spor Kulüplerinin Mikro Ekonomik Fiyat Teorisi Çerçevesinde Bir Analizi, s.6, İstanbul.
17. Erdem, S., (1982)., Sosyoloji, 6.Baskı, s.161, İstanbul.
18. Erkal, M., (1981)., Sosyolojik Açıdan Spor, s.35, İstanbul.
19. Erkal, M., (1992)., Sosyolojik Açıdan Spor, 2.Baskı, s.49-75, İstanbul.
20. Erkal, M., Güven, Ö., Ayan, D., (1998)., Sosyolojik Açıdan Spor, s.190, İstanbul.
21. Ersoy, A.F., ve ark., (1992)., Ailelerin Tüketim Harcamaları Üzerine Bir Araştırma, Standart Ekonomik ve Teknik Dergi, Sayı:420, s.102, Aralık, İstanbul.
22. Ersun, C., Palacıoğlu, T., (1997)., "Ukrayna Ülke Profili, Mevzuat ve Türk Girişimcileri", s.10, İstanbul.
23. Ersun, C. ve ark., (1997)., "Romanya Ülke profili, Mevzuat, Türk Girişimcileri ve Türkiye-Romanya Serbest Ticaret Anlaşması, İ.T.O., Yayın No: 1997-46, İstanbul.
24. Fişek, K., (1980)., Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, N.445, s.58, Ankara.

25. Gezgin, M. F., Amman, T., (1994)., “Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu”, Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu, 16-18 Aralık 1993, Milli Eğitim Basımevi, s.233-236, Ankara.
26. Gülmez, İ. (2007). Her Yönüyle Badminton, Nuve Yayıncılık, s.16-17, Ankara.
27. Güngör, E., (1989)., Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik, Kültür Serisi:43, Yayın No:182, 5.Basım, s.12, İstanbul.
28. Gürsoy, E., (2007)., Edirne’ de Ortaöğretimdeki Sporcu Öğrencilerin Sportif Tercihlerini Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
29. Güven, Ö., Öncü, E., (2007)., Beden Eğitimi Spor ve Aile, Türk Yurdu Dergisi, Cilt:27, Sayı:233, s.48-56, İstanbul.
30. Hergüner, G., (2001)., Farklı Liselerdeki Sporcu Öğrencilerin Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi ve Araştırılması (Ankara İli Örneği), Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, s.47, Ankara.
31. İstanbul Ticaret Odası, (1998)., Aylık Ekonomik Veriler, İstanbul Ticaret Odası İstatistik Şubesi, s.84-85, İstanbul.

32. John, E. ve ark., (1974)., An indroduction and Pyhsical Education, WB. Sounders Comp. Eight Edit, Philadelpha, s.119.
33. Karaküçük, S., (1995)., "Rekreasyon" Boş Zamanları Değerlendirme, s.88-89, Ankara.
34. Karasar, N., (1994)., Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler, 4.Basım, s.77-124, Ankara.
35. Keten, M., (1974)., Türkiye' de Spor, s.19-20, Ankara.
36. Kılıçgil, E., (1998)., Elit Sporcuların Sosyal Çevreyle İlişkisi ve Sosyal Çevrenin Spora Yönelmeye Etkisi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, s.3-13, İstanbul.
37. KKTC Başbakanlık (1988)., Devlet Planlama Örgütü İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1988-1992), D.P.Ö. Yayını, Lefkoşa, s.155.
38. KKTC Başbakanlık (1992)., Devlet Planlama Örgütü Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1993-1997), D.P.Ö. Yayını, Lefkoşa, s.432-434.
39. Koruç, Z., Bayar, P., (1991)., "Kitle Sporu ve Psikolojisi" Türk Alman Kültür Diyaloğunda Spor Ahlâkı ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar, Meva Matbaacılık, s.115-116, İstanbul.
40. Lıwshitz, G., (1976)., Badminton, s.57-59, Moskova.

41. Larogue, P., (1969)., Sosyal Sınıflar (çev:Yaşar Gürbüz), Remzi Kitapevi Yükselen Matbaası, s.14-15, İstanbul.
42. Mathey, E., (1978)., This Thing Colled Sport, Y. Health Phisical 3 DWC., Rec., Vol.40, England.
43. Memedov, R. C. ve Kale, R., (1994)., Uçan Tüytö Badminton, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, Bozok Ofset, s.1-3, İstanbul.
44. Mengüşoğlu, T., (1971)., Felsefi Antropoloji, s.42, İstanbul.
45. Mengütay, S., (1999)., Okul Öncesi ve İlkokullarda Hareket Gelişimi ve Spor, 2. Baskı, Ankara.
46. Morpa Spor Ansiklopedisi, (1996)., Cilt: 1, s.78-80, İstanbul.
47. Naisbitt, J., (1990)., Patricia Aburdene, Megatrends 2000, Form Yayınları No:7, s.18, İstanbul.
48. Ok, S., T., ve İlyas, A., İ., (1998)., "Çin Halk Cumhuriyeti Tüketim Malları İhracat Pazar Araştırması", s.76, İstanbul.
49. Özbaydar, S., (1983)., İnsan Davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi, Altın Kitaplar Yayınevi, s.3, İstanbul.

50. Palacıoğlu, T., (1997)., "Japonya Hazır Giyim Piyasası Araştırması", s.23, Mayıs, İstanbul.
51. Palacıoğlu, T., Akgün, C., (1998)., "Moldova Ülke Profili, Mevzuat ve Türk Girişimcileri", İ.T.O., Yayın No: 1998-60, İstanbul.
52. Pekcan, E., Palacıoğlu, T., (1998)., "Slovenya Ülke Etüdü", İ.T.O. Yayın, s.22, İstanbul.
53. Pressey, S. L., Robinson, F. P., (1989)., Psikoloji ve Yeni Öğretim II, Öğretmen Kitapları Dizisi, Milli Eğitim Basımevi, s.257, İstanbul.
54. Roca, B., (1998)., "İsviçre' deki Türk Girişimcileri", İ.T.O., Yayın No: 1998-62, İstanbul.
55. Salman, S., Salman, M., (1994)., Badminton Temel Teknikleri ve Öğretimi, Onay Ajans, s.16, Ankara.
56. San, H., (1981)., Belgeleri ile Türk Spor Tarihinde Atatürk Spor Vakfı Yayınları:2, s.22, İstanbul.
57. Sezal, İ., (1995)., Sosyoloji Yazıları, Ekin Kitapevi Yayınları, 3. Baskı, s.95, Bursa.

58. Sezen, Y., (1987)., Dinin Diğer Temel Sosyal Müesseseler Üzerindeki Fonksiyonu, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Doktora Tezi, İstanbul.
59. Sezer, Ö., (1995)., "Rusya İhracat Pazar Araştırması", İ.T.O. Yayın No: 1995, s.18, İstanbul.
60. Şenkal, A. ve ark., (1986)., "İspanya İhracat Pazar araştırması", İ.T.O. Yayın No: 1986-15, İstanbul.
61. T. C. Anayasası, Mad.59, 1982.
62. Tezcan, M., (1984)., Eğitim sosyolojisi Kuram ve Sorunları, 3. Baskı, Çağ Matbaası, s.139, Ankara.
63. Tezcan, M., (1982)., Sosyolojik Açıdan Boş Zamanların Değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 116, s.
64. Tezcan, M., (1995)., Toplumsal Değişme, Feryal Matbaası, s.112, Ankara.
65. Tosun, K., (1990)., Yönetim ve İşletme Politikası, İstanbul.
66. Turan, R. Ceyhun, C. U., (1997)., "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ülke Etüdü", İ. T. O. Yayın No: 1997, s.65, İstanbul.
67. Turanlı, R., (1995)., "Kazakistan İhracat Pazar Araştırması", İ.T.O., Yayın No: 1995-31, İstanbul.

68. Türkiye Badminton Federasyonu, (1999)., Badminton Oyun Kuralları-Ulusal Badminton Federasyonu "Statutes 1997-98" den Çeviri: Baysal, O., Editör: Şenel, Ö., Güzel, N.A., Özen Matbaacılık, s.6-19, Ankara.
69. Türkiye Badminton Federasyonu İstanbul Temsilciliği (2002). Erişim: <http://istanbulbadminton.cjb.net>, Webmaster: Cihan, A., Son Güncelleme: 18.03.2002.
70. Uluslar arası Badminton Federasyonu, (1999)., Badminton Oyun Kuralları, (Çeviren: Olcay Baysal), Türkiye Badminton Federasyonu, s.6-9, Ankara.
71. Ülkeler Almanlığı, (1987)., Milliyet Tesisleri, İstanbul.
72. Yorulmazlar, M., Kepoğlu, A., (1999)., "Badminton Ders Notları", s.9, İstanbul.
73. Yorulmazlar,, M.M., (2000)., Türkiye' deki ve Dünya' daki Elit Badminton Sporcularının Sosyo-Ekonomik Bir Analizi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, s.50, İstanbul.
74. Yumuk, S., (1994)., Badminton, Lale Matbaası, s.21, Eskişehir.

EK 1

Bu anket, Türkiye ve KKTC' deki badminton sporcularının sosyo – ekonomik durumu hakkında hazırlanan yüksek lisans tezi için kullanılacaktır.

Anketi cevaplandırırken isim belirtilmeyiniz,teşekkür ederim.

1 – Genel olarak ikamet ettiğiniz yerleşke türü nedir ?

- a) Şehir b) Kasaba c) Köy

2 – Cinsiyetiniz ?

- a) Bay b) Bayan

3 – Uyruğunuz?

- a) KKTC b) TC c) Diğer

4 – Yaşınız ?

- a) 9 – 13 b) 14 – 18 c) 19 – 23 d) 23 ve üstü

5 – Kaç kardeşiniz var ?

- a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 4+

6 – Okulunuzun eğitim düzeyi nedir ?

a) İlköğretim

b) Orta okul

c) Lise

7 – Babanızın mesleği nedir ?

- a) Mimar b) Memur c) Serbest meslek d) Çiftçi

- e) İş adamı g) Emekli h) Çalışmıyor

8 – Annenizin mesleği nedir ?

- a) Ev hanımı b) Mimar c) Serbest meslek d) Memur
e) Çiftçi f) Emekli g) Çalışmıyor

9 – Ailenizin aylık geliri nedir ? (TL olarak)

- a) 1000-2000 b) 2000-3000 c) 3000-4000 d) 4000+

10 – Ailenizin kendisine ait mal varlığı var mı ?

- a) Evet b) Hayır

11 – Eğer 10. Soruyu evet diye cevapladıysanız nelerdir ?

- a) Ev b) Arazi c) Otomobil d)Yapı
e) Hiçbiri

12 – Ailenizde başka sporla ilgilenen var mı ?

- a) Evet b) Hayır

13 – Eğer 12. Soruyu evet olarak cevapladıysanız, aşağıdaki seçenekleri işaretleyiniz.

- a) Futbol b) Voleybol c) Tenis d)Yüzme
e) Basketbol f) Diğer

14 – Annenizin öğrenim düzeyi nedir ?

- a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite f) Yüksek Lisans
g) Hiçbiri

15 – Babanızın öğrenim düzeyi nedir?

- a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite f) Yüksek
Lisans g) Hiçbiri

16- Ailenizde dereceye sahip olan birey var mı, varsa hangi derece ?

- a) Uluslar arası şampiyonluk
b) Milli şampiyonluk
c) İl şampiyonası
d) Kulüp şampiyonluğu
e) Derecesi yok

17 – Badminton'dan başka herhangi bir spor dalıyla ilgileniyor musunuz ?

- a) Evet b) Hayır c) Kısmen

18 – Eğer 16. Soruyu evet olarak cevapladıysanız ilgilendiğiniz spor dalı ve dereceniz nedir ?

- a) Futbol
b) Basketbol
c) Voleybol
d) Yüzme
e) Diğer

19 – Genel çevrenizde sporun önem derecesi nedir ?

- a) Çok önemli
- b) Önemli
- c) Az önemli
- d) Önemsiz

20 – Kaç yaşında spora başladınız ?

- a) 6-8 b) 8-10 c) 10-12 d) 12-14 e) 14-16

21 – Badmintonu kaç yaşında başladınız ?

- a) 6-8 b) 8-10 c) 10-12 d) 12-14 e) 14-16

22 – Badmintonu başlama sebebiniz nedir ?

- a) Sağlıklı olmak için
- b) Ailem yönlendirdiği için
- c) Maddi kazanç sağlayacağını düşündüğüm için
- d) Okulumda tercih edildiği için
- e) Arkadaşlarımın etkisiyle

23 – Badminton sporunu istediğiniz zaman uygulayabiliyor musunuz ?

- a) Evet b) Hayır c) Kısmen

24 – Badmintonu uyguladığınız saha evinize ne kadar uzaktır ?

- a) 15 dk b) 30 dk c) 45 dk e) 60 dk

25 – Badminton sporunu uygulayabileceğiniz araç – gerece sahip misiniz ?

- a) Evet b) Hayır

26 – Badminton müsabakalarında hiç şampiyonluk kazandınız mı ?

a) Evet

b) Hayır

27 – Eğer 26. Soruyu evet olarak cevapladıysanız hangi takımda oynarken kazandınız ?

a) Okul takımı

b) Milli takım

c) Kulüp takımı

d) Şampiyonluk almadım

28 – Okuldan mezun olduktan sonra badminton sporuna devam etmeyi düşünüyor musunuz ?

a) Evet

b) Hayır

29 – Çevrenizde sizi badminton sporundan başka bir spora yönlendirmeye çalışan oldu mu ?

a) Evet

b) Hayır

30 – Eğer 29. Soruyu evet olarak cevapladıysanız bu kişiler kimlerdir ?

a) Ailem

b) Arkadaşlarım

c) Öğretmenlerim

d) Diğer

31 – Badminton eğitim hayatınızda yardımcı oldu mu ?

a) Evet

b) Hayır

32 – Eğer 31. Soruyu evet olarak cevapladıysanız hangi yönde yardımcı oldu ?

a) Okulda sosyal çevremi genişlemesini sağladı

b) Derslerimde yardımcı oldu

c) Zinde olmamı sağladı

d) Diğer

e) Olmadı

33 – Badminton sporunun size maddi getirisi oldu mu ?

a) Evet

b) Hayır